

DELO ŽIVLJENJE

glasilo delovne skupnosti tovarne obutve alpina žiri

LETNIK 19

ŠTEVILKA 7

ŽIRI, JULIJ 1980

Navdih za danes

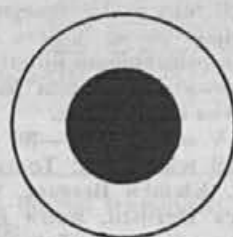
Skoraj neopazno je šel mimo nas Dan borca.

Le plapolanje zastav ob cesti in oddaja na Radiu Žiri nas je spominjalo na ta pomemben jubilej, ki postaja v zadnjih letih ne le spomin na nekdanje borbene dni, ne le revolucionarna tradicija, ki se mora nadaljevati.

Vedno bolj postaja to zaobljuba, da moramo z novimi, sodobnimi, revolucionarnimi prijemi širiti pridobljeno svobodo, da bo delavec, kmet, intelektualci res postal svoboden, človek, ustvarjalec novega časa. Človek, ki bo razpolagal s samim seboj in rezultati svojih rok. V času, ko vsepovsod govorimo in pišemo o stabilizacijskih prizadevanjih, je borbeni duh, torej vztrajnost, odločnost in delavnost še toliko bolj pomemben, da bo govorjenje in pisanje našlo svoj smisel ne samo v delu, marveč v rezultatih. Kaj vse to pomeni, vemo, še posebno, če se spominimo, kako smo navajeni delati...

Prav gotovo pa besede ne bodo ostale nema črka, le odmev izgovorjenih, svetlih načel v daljavi, če bomo trdno rekli: torej res naredimo to! Tako kot so znali bitke izvajati predniki.

Tako bo Dan vstaje slovenskega naroda, ki ga sicer praznujemo 22. julija, res vstaja ne samo Slovencev, vseh Jugoslovancev, res Dan vstaje, ko se bomo dvignili iz zablod ozkih osebnih interesov, lokalizma, besedičenja in konkretiziranja — v čas, ko bo lopata dvignila zemljo, kladivo oblikovalo izdelek, čevlji zaslužili dolar, beseda pa nekaj veljala.

TISOČ DELAVCEV — SODELAVCEV

V okviru praznovanja 30-letnice samoupravljanja so republiški sindikati začeli z novo, pomembno in široko zasnovano akcijo, katere geslo je »Tisoč delavcev — sodelavcev«. Z njo želimo močneje uveljaviti delavca-samoupravljalca kot odgovornega in enakopravnega nosilca obveščanja v združenem delu.

Namen akcije je pridobiti čim več novih sodelavcev, uveljaviti naj bi se tisoči delavcev kot nosilci samoupravnega obveščanja. Njihovi pisani in govorni prispevki v tovarniškem tisku, lokalnih in širših glasilih, radijskih in televizijskih oddajah naj bi delavcem tudi pomagali, da premagajo začetno tremo in strah pred javnim nastopanjem in pisanjem. Omogoči naj, da delavci pogumno stopijo na pot javnega sindikalnega in samoupravnega aktivista, v vrste zavzetih borcev za uresničevanje ciljev naše samoupravne socialistične družbe.

V akcijo »Tisoč delavcev — sodelavcev« se vključuje tudi naše glasilo. Sodelujte z nami, spregovorite o problemih, ki vas tarejo, poslušajte se glasila kot možne oblike razkrivanja in tudi razreševanja problemov in težav v delovni organizaciji in zunaj nje. Vsako novo stvar človek težko začne, to pa še posebej velja za pisanje v glasila. Prebijte ta led začetne treme in nezaupanja v lastne pisarske sposobnosti, pri tem pa lahko računate tudi na pomoč uredništva glasila!

dogovarjamo se – dogovorili smo se

Alpina s smučarskimi reprezentanti

Vsak, ki nekoliko spremlja razmere v športu, ve, kako uspešno lahko športniki propagirajo izdelke posameznih tovarn. Zato mnoge delovne organizacije precej vlagajo v opremo tekmovalcev, saj vedo, da se jim bodo takšna vlaganja obrestovala.

Tudi Alpina si je zastavila dolgoročen program propagiranja svojih izdelkov na tak način. Navezali so stike s pionirsko reprezentanco v alpskem smučanju in sadovi sodelovanja so že vidni. Mladi tekmovalci dosegajo na Alpininih pancerjih lepe uspehe, prebijajo pa se tudi že v mladinske vrste. Čez nekaj let torej lahko pričakujemo njihov preboj med vrhunske tekmovalce, med svetovno elito, s tem pa bi izredno veliko pridobila tudi naša delovna organizacija.

V sezoni 1979–80 so na Alpininih pancerjih nastopali naslednji tekmovalci: Tomaž Čizmar, Veronika Klinar, Jože Lavtizar, Klemen Bergant, Sašo Robič, Jani Grašič, Bor Robnik, Mojca Dežman, Katra Bergant, Maja Koprol, Katjuša Pušnik, Romana Kotnik in Tatjana Žemva.

Sprejem gostov ob obisku naše delovne organizacije.

Sredi junija je nekaj mladih tekmovalcev skupaj z vodjo pionirske in mladinske reprezentance Janezom Šmitkom obiskalo našo delovno organizacijo. Uvodoma jih je direktor delovne organizacije Tomaž Košir seznanil v kratkih besedah z zgodovino izdelave smučarskih čevljev v Alpini. Še posebej pa se je ustavil ob sedanjem proizvodnem programu.

Po ogledu proizvodnih prostorov pa so se gostje skupaj s predstavniki delovne organizacije pogovarjali o kvaliteti smučarskih čevljev, na katerih tekmovalci vozijo, in o potrebnih izboljšavah. Ugotovili smo lahko, da so mladi tekmovalci zadovoljni z našimi smučarskimi čevlji in da na njih še nameravajo voziti. Razveseljivo je tudi mnenje Janeza Šmitka,

Nekaj simbolike, bi rekli, je v tem stisku rok. Uspešno dosedanje sodelovanje je jamstvo tudi za ustvarjalne stike še naprej. Prav gotovo smučarjem ne more biti vseeno, s kakšnimi čevlji tekmujejo, tovarni pa tudi ne.

Janez Žakelj, ki je ves čas sodeloval pri razvoju naših smučarskih čevljev, je lahko gostom tudi največ povedal, kako smo razvijali tovrstno obutev, s kakšnimi težavami smo se srečevali in kakšni so naši načrti. Ti pa so: kvalitetni smučarski čevlji tudi za odrasle.

Razvoj tako zahtevne smučarske obutve je izrazito teamsko delo. Prav zato smo v naše prizadevanje vključili tudi zunanjega strokovnjaka Milana Herzoga.

Tako zastavljeno delo daje upanje, da bodo strokovnjaki z združenimi močmi razvili smučarsko obutev, ki bo uspešno kandidirala najbolj znanim svetovnim proizvajalcem.

Serviser, ki bo pomagal reprezentantom, obenem pa dokončno oblikoval tekmovalne čevlje, je nov korak, ki mora prinesiti uspeh.

Stisk roke, ki jamči še uspešnejše sodelovanje

dogovarjamo se – dogovorili smo se

da Alpinini smučarski čevlji po ničemer ne zaostajajo za podobnimi tujimi čevlji. Ker pa mladi smučarji reprezentatje z leti postajajo telesno vse močnejši, bo tudi smučarske čevlje potrebno prilagoditi nji-

hovi telesni zgradbi. Predstavniki Alpine so spregovorili o bodočih izboljšavah na smučarskih čevljih, kakor tudi o novem projektu tekmovalnega smučarskega čevlja, ki naj bi se pojavil na trgu prihodnje sezone.

Moja Dežman prejema spominsko darilo ob uspešno zaključeni tekmovalni sezoni.

Reprezentanti, ki so jih spremljali starši, so si z velikim zanimanjem ogledali našo proizvodnjo. Najbolj so jih seveda zanimali smučarski čevlji, zato so si prav tu zaželeli »sokolski posnetek« z gostiteljem.

Kot se spodobi, so sodelavci radia Žiri povabili reprezentante in njihovega trenerja Janeza Šmitka na razgovor. Poslušalci so tako imeli priložnost, da prisluhnejo morda bodočim olimpijcem v Sarajevu leta 1984.

Tudi starši so bili zadovoljni.

Poglejmo še, kakšne uspehe so dosegli tekmovalci, ki so obiskali Alpino, v sezoni 1979–80:

Tomaž Čizman:

- slovenski prvak v slalomu pri starejših pionirjih
- 2. mesto v veleslalomu na slovenskem prvenstvu za starejše pionirje
- 2. mesto v slalomu in veleslalomu na državnem prvenstvu med mlajšimi mladinci

— uvrstil se je v člansko B reprezentanco Jugoslavije

Jože Lavtižar:

- član mladinske reprezentance
- slovenski prvak v veleslalomu za starejše pionirje

Sašo Robič:

- slovenski prvak v veleslalomu za mlajše pionirje

Klemen Bergant:

- član mladinske reprezentance
- 4. mesto na evropskem prvenstvu v veleslalomu
- 2. mesto v veleslalomu na FIS tekmi v Škofji Loki

Moja Dežman:

- slovenska prvakinja v veleslalomu v višji kategoriji (starejše pionirke)
- 1. mesto na FIS slalomu na Starem vrhu in 3. mesto na istem tekmovanju v veleslalomu
- 6. mesto na evropskem prvenstvu v svoji kategoriji

Katra Bergant:

- 2. mesto v veleslalomu FIS na Češkoslovaškem
- 4. mesto na FIS slalomu na Starem vrhu

Maja Koprol:

- 5. mesto v veleslalomu FIS na Češkoslovaškem v svoji kategoriji ter na istem tekmovanju 6. mesto v slalomu.

Uradnemu pogovoru je sledila krajša zakuska, kjer pa je prav tako teknel razgovor o strokovnih stvareh.

Lahko zaključimo, da Alpini še kaže poglobiti sodelovanje s smučarskimi reprezentanti.

Mogoče bomo pa že na zimskih olimpijskih igrah v Sara-

jevu leta 1984 koga od teh mladih fantov in deklet že videli na zmagovalnih stopnicah?

dogovarjamo se – dogovorili smo se**TOZD Obutev Žiri****2. redna seja DS TOZD Obutev Žiri, 11. 6. 1980:**

Obravnavana so bila tudi naslednja vprašanja:

- investicijska politika
- izvajanje stabilizacijskih ukrepov
- ukrepi za izboljšanje kvalitete
- imenovanje izvršilnih organov delavskega sveta
- javna obravnava osnutka sprememb pravilnika o delovnih razmerjih
- obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana in osnutka temeljev plana
- letovanja
- potrditev predloga komisije za delitev sredstev sklada skupne porabe
- predlog za razdelitev regresa za leto 1980
- združevanje stanovanjskih sredstev na nivoju DO
- razpisni pogoji za kredite.

Nekateri sklepi:
— V komisijo za delovna razmerja TOZD Obutev Žiri se imenujejo naslednji delegati: Modic Alojz, Pivk Karel, Jereb Alojzija, Arhar Mihaela, Ruš Milka

— Razpiše se javna obravnava osnutka sprememb pravilnika o delovnih razmerjih od 16. 6. do 1. 7. 1980

— Sprejme se osnutek samoupravnega sporazuma o

temeljnih plana DO Alpine za obdobje od leta 1981—1985 v predloženi vsebini.

— Potrdi se predlog komisije za letovanje za regresiranje oskrbnih dni in plan porabe sredstev za leto 1980

— DS DO se predlaga sprememba Pravilnika o osebnih zaščitnih sredstvih, obutvi in obleki s tem, da se šoferjem da na izbiro kombinezon oz. delovna halja, s tem, da je rok uporabnosti za kombinezon daljši za 4 mesece

— Odobri se 15.000.— din dodatnih sredstev za izdelavo projekta za povečanje kotlovnice v matičnem podjetju

Združevanje stanovanjskih sredstev na nivoju DO

Šef FRS predlaga, da bi bilo racionalnejše za delovno organizacijo, da bi sredstva za stanovanjsko izgradnjo združili in bi jih potem skupna komisija na nivoju DO razdeljevala po enakih kriterijih, glede na potrebe.

Po obrazložitvi je delavski svet sprejel naslednji sklep:

— Odobri se, da se pripravi Samoupravni sporazum o združevanju stanovanjskih sredstev na nivoju delovne organizacije in predlog da v javno obravnavo.

18. redna seja DS TOZD PLASTIKA, 12. 6. 1980

Poleg vprašanj, ki so jih obravnavali tudi drugi delavski sveti, je DS TOZD Plastika obravnaval še:

- izdelava lokacijske dokumentacije za kontejnersko skladišče lahkovnetljivih snovi
- nabava oljnega radiatorja
- Samoupravni sporazum o združevanju deviznih sredstev s Tovarno obutve Novo mesto
- imenovanje komisije za delovna razmerja

Še nekaj sklepov:
— Imenuje se komisija za delovna razmerja TOZD Plastika Žiri v sestavi: Tinauer Rudi, Treven Erna, Bogataj Janko, Pivk Franc, Vidmar Ciril

— DS DO se predlaga, da se spremeni Pravilnik o osebnih zaščitnih sredstvih, delovni obleki in obutvi s tem, da se upoštevajo navedene pripombe oz. spremembe v TOZD Plastika Žiri

nih zaščitnih sredstvih, delovni obleki in obutvi s tem, da se upoštevajo navedene pripombe oz. spremembe v TOZD Plastika Žiri

— Odobri se izdelava lokacijske dokumentacije za kontejnersko skladišče lahko-vnetljivih snovi v znesku 10.000.— din. Nabavno službo pa se zadalži, da EMO Celje čimprej zmontira ogrevalni sistem ter razsvetlavo, da bo kontejnersko skladišče urejeno za uporabo.

— Odobri se, da TOZD Plastika kupi za zamenjavo oljni radiator moči 2,5—3 KW ali termoakumulacijsko peč enake moči za potrebe telefonske centrale v znesku ca. 4.000.— din. Finančna sredstva se črpajo iz tč. 11 — plana investicij za nekovinsko orodjarno za leto 1980.

1. redna seja komisije Delavske kontrole TOZD Plastika Žiri dne, 25. 6. 1980

Pregledan je bil Pravilnik o organizaciji samoupravne delavske kontrole. Člani komi-

sije so bili seznanjeni z delom glede na ta pravilnik in Zakon o samoupravni delavski kontroli. Za predsednika komisije delavske kontrole je bil izvoljen Vidmar Ciril, za namestnika pa Fakin Jože.

TOZD Obutev Gorenja vas**17. redna seja DS Obutev Gorenja vas, 11. 6. 1980**

Poleg ostalih točk je delavski svet obravnaval Samoupravni sporazum s krajevno skupnostjo Gorenja vas.

Sklepi so bili podobni kot na drugih delavskih svetih, v

zvezi s samoupravnim sporazumom s KS Gorenja vas pa je bil sprejet naslednji sklep:

Sprejme se samoupravni sporazum s krajevno skupnostjo Gorenja vas za financiranje napeljave telefonskega omrežja v kolikor bodo dovoljevali zakonski predpisi po sprejemu zaključnega računa.

Delovna skupnost skupnih služb**2. redna seja DELAVSKEGA SVETA DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB, 12. 6. 1980**

Delavski svet je obravnaval podobna vprašanja kot drugi delavski sveti, zato so bili tudi sklepi podobni.

TOZD Prodaja**2. redna seja DS TOZD Prodaja Žiri, ki je bila dne 4. 6. 1980:**

Med drugim je delavski svet obravnaval tudi naslednja vprašanja:

- Pogoji stanovanjskih posojil na osnovi pogodbe
- Združevanje stanovanjskega sklada na ravni DO
- Investicijska politika v DO
- Izvajanje stabilizacijskih ukrepov
- Ukrepi za izboljšanje kvalitete izdelkov

— Predlog za razdelitev regresa za letni dopust

— Potrditev predloga komisije za letovanje

Sprejeti so bili tudi tile sklepi:

— da se pogodbe za stanovanjsko posojilo sklepajo v taki obliki, kot so bile v letu 1979, po takem zaključku, kot ga je sprejel DS za leto 1980 na predlog komisije.

— pristopi se k politiki reševanja stanovanjskih vprašanj tako, da bi sredstva združevali na ravni DO, predhodno

dogovarjamo se – dogovorili smo se

pa naj se pripravi ustrezni samoupravni sporazum

— od 1. 7. 1980 dalje se osebni prejemki delavcem MPM izplačujejo preko hranilnih knjižic Jugobanke (za delavce MPM — prodajalne)

O investicijski politiki v DO je spregovoril direktor Tomaž Košir:

V mesecu oktobru in novembru smo sprejeli plane za leto 1980, med njimi tudi investicijske plane.

V takrat pripravljenih planih investicij za leto 1980 smo računali s takratnimi možnostmi finančnih konstrukcij, predvsem glede možnosti pridobivanja bančnih kreditov.

V začetku letošnjega leta so se pogoji gospodarjenja znatno zaostri. Sprejeti so bili novi predpisi glede financiranja investicij, hkrati pa se je občutno zmanjšala tudi likvidnost gospodarstva in bank, kar onemogoča bančne kredite.

Posledica teh dejstev je, da planov investicij za leto 1980 nikakor ne bomo mogli v celoti uresničiti. Na tako stanje seveda vpliva tudi dejstvo, da smo leto 1979 zaključili tudi nekoliko slabše, kot smo predvidevali.

Iz tega izhaja potreba, da plane investicij za leto 1980 korigiramo glede na nujnost posameznih investicij in glede na razpoložljiva lastna sredstva, ker na kredite ni mogoče računati.

Pri obravnavi te problematike pa smo ugotovili, da vprašanj investicij v leto 1980 ne moremo obravnavati ločeno, ampak jih moramo obravnavati vsaj za srednjeročno obdobje. Pri določanju prioritete posameznih investicij pa kaže upoštevati predvsem sledeča izhodišča:

1. koncepcijo proizvodnega programa
2. zazidalni načrt Alpine
3. strategijo reševanja problema zgornjih delov obutve
4. prioriteto proizvodnih programov
5. nujnost reševanja problema barvarne, skladišča vnetljivih snovi in zaklonske in
6. nadaljnje širjenje kapacitet maloprodajne mreže

Delavski svet je v zvezi s temi predlogi sprejel naslednje sklepe:

— Delavski svet TOZD Prodaja soglaša z navedenimi izhodišči za politiko investiranja v prihodnjem petletnem obdobju.

— Z namenom, da bi zagotovili uspešno izvajanje razvojne politike delovne organizacije se zadalži stro-

kovne službe, da pripravijo in predložijo v obravnavo osnutek samoupravnega sporazuma o enotni politiki investiranja in združevanju sredstev na nivoju delovne organizacije.

— glede na slabo finančno situacijo in praktično nika-kršno možnost za pridobitev investicijskih kreditov se v letu 1980 izvršijo že začete in neodložljive investicije.

Ukrepi za izboljšanje kvalitete izdelkov

Glede na ugotovitve in sklepe sestanka o problematiki kvalitete, ki so razvidni iz izvlečka zapisnika (priloga glavnega zapisnika) je delavski svet soglasno sprejel naslednje

sklepe:

— delavski svet je bil seznanjen z zapisnikom s sestanka o problematiki kvalitete.

— Delavski svet potrjuje sklepe za izboljšanje kvalitete, sprejete na navedenem sestanku.

Vskladitev regresivne skale v MPM

Na osnovi periodičnega obračuna je bilo izračunano tudi poprečje osebnih prejemkov po posameznih službah, sektorjih in TOZD. V primerjavi z drugimi sorodnimi DO se je pokazalo, da je rezultat poprečnih OD enak za vse TOZD in službe, razen MPM. Na podlagi analize je ugotovljeno, da je vzrok za tak rezultat v tem, da ima naša MPM drugačno prodajo v prvih mesecih kot Peko in Planika, ker ima v svoji prodaji zimsko-športno obutve. Drugi vzrok boljše prodaje in odstopanja od poprečja je ta, ker smo del prometa prenesli iz decembra v januar. Ne smemo pozabiti tega, da so bile v februarju izplačane razlike rizika prodaje, kar je tudi vplivalo na višje poprečje OD. Pri dani analizi je bilo ugotovljeno, da je rast OD v MPM večja od rasti ostalih TOZD v DO. Razlike ostalih TOZD v primerjavi z drugimi podobnimi DO so v porastu za 8 %, za MPM 13 % po sedanjih prejemkih. To je glavni vzrok, da je bil dan predlog za znižanje regresivne skale za 5 %.

SKLEP:

Na osnovi 4. točke čl. 10 Pravilnika o delitvi sredstev za osebne dohodke TOZD Prodaja, glede na predvideni porast osebnih dohodkov v MPM in ostalih TOZD in z ozirom na višino osebnega dohodka v sorodnih delovnih organizacijah, se zniža regresivno skalo za 5 %. Pri obračunu

osebnega dohodka velja ta sklep od 1. 6. 1980 dalje.

Imenovanje izvršilnega organa delavskega sveta

Silva Lahajnar:

Ker je potekel mandat delegatov Komisije za delovna razmerja TOZD Prodaja Žiri in Komisiji za delitev sredstev sklada skupne porabe TOZD Prodaja Žiri, je potrebno imenovati nove delegate.

Na predlog Izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata TOZD Prodaja Žiri in Osnovne organizacije ZK TOZD Prodaja Žiri je DS soglasno sprejel naslednje

sklepe:

Imenuje se naslednje člane v:

Komisija za delovna razmerja

TOZD Prodaja Žiri:

Košir Marija

Likar Marija

Brus Jožica

Grah Avgust

Krsić Marijan

Oddelek 310

oddelek 320

prodajalna Jesenice

prodajalna Ljubljana V

prodajalna Zagreb III

Komisija za delitev sredstev sklada skupne porabe tozd prodaja

Arhar Janez

Simoniti Sonja

Dramlić Bojana

Knežević Stanko

Gotovuša Uzeir

oddelek 340

prodajalna Nova Gorica

prodajalna Čačak

prodajalna Rijeka

prodajalna Sarajevo

Predlog za razdelitev regrese za letni dopust

sklep:

Vsem delavcem po 1800 din
Dodaten regres delavcem, ki imajo otroke, ki jih še preživljajo in sicer glede na dohodkovni cenzus, ki velja pri uveljavljanju pravic do otroškega dodatka za mesec april 1980

1. Skupina: dohodkovni cenzus od 1700 din

znesek regresa za enega otroka — **440 din**

2. Skupina: dohodkovni cenzus od 1700 din—2100 din mesečno na člana družine **390 din**

3. Skupina: dohodkovni cenzus od 2100—2700 din mesečno na člana družine **340 din**

4. Skupina: dohodkovni cenzus od 2700—3300 din mesečno na družinskega člana **290 din**

5. Skupina: nepreskrbljeni otroci, ki ne prejemajo otroškega dodatka, vendar so zavarovani po naših delavcih **240 din**

Dodaten regres samohranil-kam-cem in delavcem, ki imajo invalidne otroke:

a) za samohranilke-ce dodatno na otroka **300 din**

b) za invalidne otroke dodatno na otroka **850 din**

Potrditev predloga komisije za letovanje

Oskrbi dan se regresira samo v naših počitniških zmogljivostih razen med kolektivnim dopustom tistim članom kolektiva, ki ne koristijo naših ležišč.

DS je soglasno sprejel naslednja sklepa:

1. Potrdi se predlog za regresiranje oskrbnih dni za leto 1980 v predloženi obliki

2. Za nezasedeno ležišče, ki je posledica odpovedi letovanja tik pred nastopom se zaračunajo stroški, ki bi s tem nastali (izjema: težja bolezen, smrt v družini).

Delo v vzdrževalnih obratih

TOZD Plastika, TOZD Obutev Gorenja vas, avtopromet — vse te ste lahko spoznali v prejšnjih treh številkah našega glasila. Tokrat pa smo se odločili za obisk v vzdrževalnih obratih, kjer delajo veliko različnih stvari, zato pa imajo tudi veliko različnih problemov.

Na poti »s svinčnikom in fotoaparatom« smo se najprej ustavili v pisarni vzdrževalnih obratov, kjer so nam posredovali nekaj osnovnih podatkov o tem oddelku.

V okvir vzdrževalnih obratov spadajo:

- mehanična delavnica s kovačijo, izdelavo sekalnih nožev, skupino za izdelavo kovinskih konstrukcij

- elektro skupina
- mizarska delavnica
- skupina zunanijh (zidarji, pleskarji, hišnik)
- snazilke

- skupina za adaptacijo, ki jo sestavljajo delavci iz posameznih skupin.

V pretežno moškem oddelku svoje delo vestno opravlja knjigovodkinja vzdrževalnih obratov Marjanca Hribernik, ki nam je med drugim povedala naslednje:

Marjanca Hribernik se dobro počuti med sodelavci

»V vzdrževalnih obratih je zaposlenih 61 delavec. Med njimi se kar dobro počutim, čeprav moram poleg knjigovodskega dela vsaj dve uri dnevno opravljati tudi razna tajniška, administrativna opravila. Največ dela imam od prvega do 15. v mesecu. Moje delo je precej specifično in zato je problem najti zamenjavo, če bi bila dalj časa odsotna. Zanesti se moram le nase in pazljivo opravljati delo, saj ni nobene kontrole (kontrolnega postopka), da bi lahko ugotovila, kje je prišlo do napake. Povzročena škoda pa je lahko velika.

Prav zato menim, da ta delovna opravila in naloge niso ustrezno ovrednotene.

Izvedeli smo tudi, da vse delo v vzdrževalnih obratih poteka preko delovnih nalogov, mesečno pa naredi delavci od 200 pa tudi do 450 nadur — predvsem ob adaptaciji prodajaln ali pa pri izdelavi sekalnih nožev.

Milan Oblak skrbi za osnovna sredstva v delovni organizaciji. »Za vsak stroj imamo posebno kartico. Ko pride nov stroj, ga prevzamem in pogledam, če je popoln. Če ni, to takoj sporočim nabavni službi in oni potem ukrepajo naprej.« Poudaril je še, da ima vsak stroj svojo življenjsko dobo in po določenem času ga je potrebno izločiti iz proizvodnje. Predlog za izločitev stroja da oddelkovodja, obravnava pa ga posebna komisija.

»V Alpini je proizvodnja sezonskega značaja in to vpliva tudi na izkoriščenost strojev. V določeni sezoni so nekateri stroji lahko izkoriščeni 100%, potem jih pa nekaj časa ne rabimo več. Te trenutno nerabne stroje bi bilo potrebno odstraniti iz proizvodnih prostorov v posebno skladišče. Žal pa je to skladišče premajhno in stroji čisto ostajajo in delajo napoto v proizvodnji. V skladišču — »britofu« mehaniki izvrše generalno popravilo strojev.

Pod moje delovno področje pa poleg proizvodnih strojev spada še vse pohištvo, avtomobili, oprema za kuhinjo, kakor tudi avtomobilske prikolice. Teh prikolice imamo trenutno 21 in lahko povem, da so vse v dobrem stanju. Žal pa verjetno ob koncu dopustov ne bo tako, saj imajo ljudje pogosto »mačehovski« odnos do skupne lastnine.

Ukvarja pa se še z razporejanjem strojev po novih halah, za kar je potrebno izdelovati tudi različne skice. Kot pomanjkljivosti nam je omenil še, da

iz proizvodnje prepozno javljajo, da rabijo nek stroj.

Kako pa je z osnovnimi sredstvi po pisarnah?

Milan Oblak med motorji

Preden pa smo se napotili v mehanično delavnico, smo o delu in problemih tega oddelka povprašali njenega vodjo PETRA MLINARJA: Osnovne naloge, ki jih moram izvajati kot vodja mehanične delavnice so priprava dela, razpored dela in razporejanje delavcev na ustrezna dela.

Osnovne naloge mehanične delavnice pa lahko razdelimo na eni strani na vzdrževanje, na drugi strani pa na usluge posameznim tozdom na osnovi delovnih nalogov. Težave nastopajo predvsem zato, ker smo vezani na roke, problem je tudi material, ki ga večinoma dobivamo iz uvoza. Seveda pa primanjkuje tudi delavcev, da bi vse strokovno in pravočasno opravili.

Vodja mehanične delavnice Peter Mlinar

»Nihče ni zadovoljen, če dobi staro stvar, vsak hoče vse novo. Vsak hoče imeti svoj stroj, ko pa hodim po pisarnah, opažam čisto stroje pokrite. Prepričan sem, da so pisalni in računski stroji v pisarnah premalo izkoriščeni, da so izkoriščeni le 50% in bi se z boljšo organizacijo dela dalo marsikaj popraviti.«

Čeprav se včasih zgodi, da delo poteka precej stihajsko, pa vseeno svoje dolžnosti opravljajo uspešno.

Kot največji dosežek mehanične delavnice lahko omenimo sestavo stroja za vlijanje PU podplatov. Stroj so sestavili iz različnih rezervnih delov, tako da je stal le okrog 60 milijonov, drugače pa bi zanj morali odšteti okrog 600 starih milijonov. »Nihče pa seveda ne more zahtevati, da bi tak stroj uspešno začel delati že prvi dan. Nekaj časa smo ga preizkušali in sedaj poteka delo na njem povsem redno.«

Povprašali smo ga, kaj meni o usposobljenosti in pogojih dela delavcev.

»Lahko rečem, da delavci dobro obvladajo svoje delo. Večina jih je kvalificiranih ali pa imajo že dolgoletno prakso na tem področju. Delo poteka enozmensko, z izjemo oddelčnih vzdrževalcev, ki delajo tudi popoldne. Za TOZD Plastika pa imamo uvedeno še tedensko nočno dežurstvo. Pogoji dela so predvsem za ključavničarska opravila zelo slabi (ropot, plini, bliskanje v kovačiji), da ne govorimo o pretesnih in sploh neustreznih prostorih.«

Z osebnimi dohodki delavci v vzdrževalnih obratih na splošno niso zadovoljni in menijo, da se drugje da zaslužiti več.

Med sabo se dobro razumejo in ko se med malico zberejo v kovačiji, se pomenijo marsikaj. Za vzdrževalne obrate torej velja, da se njihova samo-

Kako ustvarjamo

upravna delovna skupina pogosto sestaja in često obravnava, se pogovarjajo o problemih, ki se pojavljajo v delovni organizaciji.

PETER MLINAR: »Pri svojem delu opažamo, da imajo delavci po nekaterih oddelkih v tovarni zelo neprimeren odnos do strojev. V oddelkih se čiščenje strojev posebej obračunava, tudi v opisu delovnih opravil piše, da je delavec odgovoren za stroj, a vseeno prihaja do precejšnje malomarnosti. Kar je rednega vzdrževanja, ga morajo delavci opraviti sami,

naloga vzdrževalcev je praviloma le, da odpravljajo okvare.«

Če strojev ne čistijo, se jim krajša življenjska doba, to pa pomeni škodo za celotno delovno organizacijo in v obdobju stabilizacije bi bilo prav, da tudi na tem področju kaj storimo. Še posebej zato, ker smo izvedeli, da delavci včasih namerno pokvarijo stroj.

»V strojih smo dobili že marsikaj. Tudi v plastiki med zmletim granulatom kdaj najdemo železo ali pa pesek. Imamo pa tudi stroje z vgrajenimi konstrukcijskimi napakami in pri teh že približno predvidevamo, kdaj bo prišlo do okvare.«

»Ni se težko privaditi dela na strožnici, če imaš le veselje. Potrebno pa je biti zelo natančen. S sodelavci se dobro razumemo, delovnih orodij nam ne primanjkuje, zato lahko delo uspešno opravljamo.«

Na svojem »popotovanju« smo se ustavili tudi pri vzdrževalcih, ki so nam povedali marsikaj zanimivega.

JAKOB HRIBERNIK se je iz čevlarskega poklica preusmeril na delovna opravila strugarja in sedaj izdeluje rezervne dele za razne stroje. Izdeluje jih na osnovi preprostih skic ali pa si pomaga z okvarjenim delom — neposredno z njega jemlje mere ipd.

»Veselje je najpomembnejše«, pravi Jakob Hribernik

Tudi **FRANCI OBLAK** je mnenja, da imajo delavci pogosto preveč malomaren odnos

do strojev, včasih delo opravljajo nestrokovno in nobeni napotki vzdrževalcev ne po-

magajo. Težava pa je seveda tudi z rezervnimi deli, na katere je treba dolgo čakati, ker jih uvažamo.

Glede strokovne usposobljenosti pa je povedal: »Največ sem se naučil od Vilija Kogovška, zlasti na področju hidravlike in pnevmatike. Vzdrževal-

lec se mora stalno izpopolnjevati.

Morali bi se udeleževati tečajev in seminarjev, da bi res poznali vse naprave. Če kdo naredi en tečaj, naj s tem nadaljuje do konca in se res dobro usposobi za neko določeno dejavnost.«

Franc Vidmar, zatopljen v načrte

FRANC VIDMAR: V plastiki imamo priznanih 10 ur tedensko na račun dežurstev. V tem času moraš biti na razpolago vsak trenutek. Za dežurstvo ponoči pridemo na vrsto vsak tretji teden. Ker je večina rezervnih delov uvoženih, jih nekaj poizkušamo narediti tudi sami, žal pa je problem tudi v tem, ker nimamo dovolj ustreznega orodja. Vsekakor pa bo potrebno načrtneje nabavljati rezervne dele iz uvoza.

Podobnega mnenja je bil tudi **ŠTEFAN GLUHODEDOV**, ki je poudaril, da je na rezervne dele potrebno včasih čakati tudi 3 mesece. Nočna dežurstva niti ne predstavljajo posebnega problema, težje pa bo sedaj, ko naj bi tudi vrtiljaki začeli delati v treh izmenah. Za vzdrževalce je po njegovem mnenju najhuje, ker vodilni v plastiki pogosto ne sodelujejo dobro med sabo. »Potrebno bi se bilo dogovoriti in rešiti problem. V TOZD Plastika so tudi želeli, da bi vzdrževalci imeli svoje stalno delovno mesto pri njih. To pa ni mogoče, saj npr. v tem

oddelku sploh ne bi mogli vrtati, brusiti ipd. zaradi nevarnosti požara ali eksplozije.«

Povprašali smo ga še, kaj meni o usposabljanju delavcev. **ŠTEFAN GLUHODEDOV:** »Usposabljanje, izpopolnjevanje znanja bi v našem oddelku bilo nujno, tako pa opažamo, da nas razvoj prehiteva. Problem pa so tudi katalogi. Večkrat jih dobimo z zamudo, pa še ti so često nepopolni — to še posebej velja za italijanske stroje, medtem ko je pri strojih, ki jih uvozimo iz Zvezne republike Nemčije, nekoliko bolje. V vsakem slučaju pa bi v delovni organizaciji rabili prevajalca, ki bi te kataloge prevedel in nam s tem precej olajšal delo.«

Kadar strojev ne morejo popraviti, da je torej napaka večja, pokličejo tuje serviserje, ki pridejo že v 1—2 dneh. To seveda pride bolj v poštev pri strojih, ki imajo še garancijo, drugače pa so popravila zelo draga in jih rajši poskušajo, če

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 7. strani)

je to le mogoče, vseeno opraviti sami.

V prostoru, kjer imajo »svoj sedež« vzdrževalci, pa deluje tudi elektro skupina, ki jo vodi IVO ŠUBIC: »Ukvarjamo se

bi lahko opravljali tudi razne preizkuse, ne pa da stvari preizkušamo tam, kjer jih je potrebno že postaviti. V zvezi z usposabljanjem pa bi bilo treba poskrbeti, da tistega, ki

Elektro skupina ima dovolj težav

tako z vzdrževanjem električnih naprav in inštalacij, kot tudi z dograjevanjem manjših električnih in elektronskih naprav. Gre pa tudi za nekatere nove objekte, ki jih sestavljamo. Največ dela imamo s stroji, različnimi napravami in inštalacijami. Po zahtevnosti pa prednjači plastika, kjer je precej vključena elektronika, ki pomeni tudi za nas novo tehnologijo. Tega področja še ne obvladamo popolnoma, saj nam primanjkuje tako teoretičnega znanja kot praktičnih tehničnih izkušenj.

Zato tudi za elektro skupino velja, da jim je potrebno omogočiti strokovno specializacijo — usmeriti delavce na strokovne tečaje — in tudi nabavo ustrezne literature, kar pa po mnenju teh delavcev naleti na več ali manj gluha ušesa. Prav tako pogrešajo sodobne električne merilne naprave in se bolj poslužujejo klasičnih merilnih instrumentov. To je po svoje razumljivo, saj njihova dejavnost ni osnovna v delovni organizaciji.

IVO ŠUBIC: Problem je tudi, ker nimamo ne svojega in ne ustreznega prostora.

JURE GREGUROVIČ: »Morali bi imeti prostor, kjer

obiskuje tečaj prve stopnje, pošljemo tudi na tečaj druge stopnje, da tako pridobi zaključeno strokovno znanje. Sicer pa se narejeni tečaji pri višini osebnih dohodkov sploh ne upoštevajo. V veliko pomoč pri delu pa nam bi bili tudi ustrezni katalogi.«

Delavci elektro skupine so tudi omenili, da bi bilo znotraj skupine potrebno doseči specializacijo, saj bi s tem povečali tudi učinek. Kot pomanjkljivosti pa so navajali, da ni pravega planiranja, reda, osebnih dohodki pa so za takšno delo pre nizki. Pogosto je problem tudi dvozmensko delo.

Ker nastopajo težave pri uvozu rezervnih delov, poizkušajo vse bolj sodelovati z domačimi proizvajalci.

DAMIJAN JEREB zastopa oddelke v delavskem svetu: »Delegat sem šele kratak čas, zato še nimam veliko izkušenj na tem področju. Od sodelavcev pa med malico izveš kar veliko stvari, njihova mišljenja. Težava pa je deloma v tem, ker kar precej delam na terenu. No, poleg tega pa sem včasih tudi v vlogi obratnega električarja, ukvarjam pa se tudi z inštalacijami.«

V mehanično delavnico je vstopil tudi MARIJAN ČIBEJ — hišnik, ki prav tako spada organizacijsko pod vzdrževalne obrate. Izkoristili smo priložnost in ga povprašali o njegovem delu: »Delam vse od kraja, od popravil strehe pa do

pobiranja smeti. Stalno moram kontrolirati, kakšno je stanje zgradbe, posameznih prostorov v njej, poleg tega pa tudi kositi travo, pospravljati okolišnice stavb. Žal ugotavljam, da ljudje sploh ne pazijo na čistočo. Često odvržejo npr. pla-

Kako ustvarjamo

Marjan Čibej je hitro zraven, če je treba kaj popraviti

stične kozarce kar na tla, čeprav je le nekaj metrov stran postavljen koš za smeti. Delo je umazano, pa tudi nevarno, posebej kadar gre za popravila na strehi.

Kako poteka vaš delovni dan?

»Zjutraj naredim najprej obhod skozi vse prostore delovne organizacije, da ugotovim, ali je vse v redu. Nato spravim smeti v posebne zabojke. Ko je vse to opravljeno, pa popravljam razne okvare, ki jih opazim ob obhodu tovarne. Čakajo pa me večkrat še mnoge dodatne, nepredvidene naloge.«

Pri svojem delu sodeluje hišnik tudi s snažilkami. Pripravlja jim material, ki ga bodo

potrebovale, sporočajo pa mu tudi, kje je kakšna okvara, ki jo bo moral popraviti.

Drugače pa ima vsaka snažilka točno določeno območje, kjer pospravlja. Njihovo delo je dovolj naporno, umazano, predvsem pa pre nizko ovrednoteno. Prenizko ovrednoteno tudi zato, ker morajo delati le v popoldanski izmeni.

Zapustili smo mehanike in elektro skupino ter pogledali še, kako poteka delo v kovačiji.

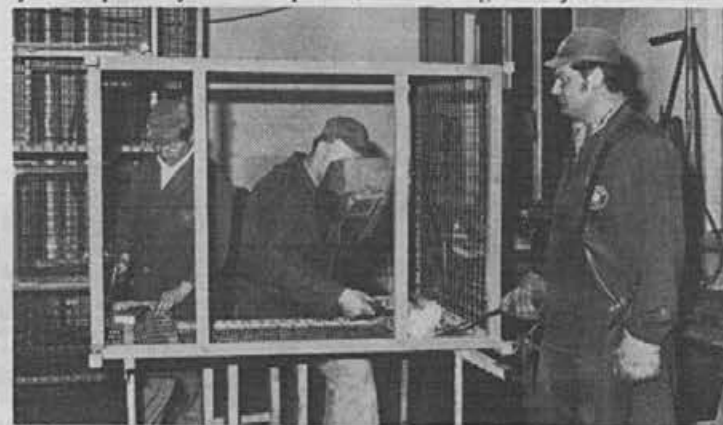
Izvedeli smo, da trenutno izdelujejo zabojke za šale v plastiki. Dela jim sploh ne manjka, večkrat ga je celo preveč, ali pa tudi pomagajo izdelovalcem sekalnih nožev, kadar le-te najbolj pesti časovna stika.

EDI PODOBNIK: »V kovačiji izdelujemo vse železne konstrukcije, ki jih skupina za adaptacije rabi pri urejanju prodajaln. Vodja obrata nam da skico, mere, delovni nalog in na tej osnovi mi izdelamo, kar je potrebno. Poleg izdelave novih stvari pa popravljamo tudi stare naprave. Imamo pa tudi premalo prostora.«

JANEZ SELJAK: »Delo v kovačiji je tudi zdravju škodljivo. Izpostavljeni smo prahu,

hrupu, pozimi je velika nevarnost, da se prehladimo. Zaradi varjenja se večkrat pojavlja vrtoglavica, močno trpijo oči. Varilci bi nujno morali hoditi na periodične preglede, a smo zadnjič bili pred štirimi leti. Zgodi se nam celo, da ne razlikujemo barv. Kovači bi zaradi same narave svojega dela morali tudi vsak dan uživati mleko. Povem pa naj še to, da je poleg pomanjkanja prostora problem tudi v tem, ker nimamo povsem ustreznega orodja.

Slabi pogoji za varjenje

Kako ustvarjamo

TOMAŽ KAVČIČ že kakšnih 25 let dela v kovačiji. Po poklicu je kovač orodjar, učil pa se je najprej pri očetu, nato pa naredil še 6-mesečni obrtniški tečaj v Ljubljani. Nekaj let je delal v nekaterih krajih po Sloveniji, dokler se ni ponovno vrnil v Žiri in se zaposlil v Alpini v kovačiji. »Izdelujem čevljske nože, v popravilo mi nosijo tudi sekalne nože, klešče

in še razne druge stvari. Z delom sem kar zadovoljen, največji problem pa predstavlja slab zrak v delavnici in pa varjenje. Čeprav so naredili pregrado in nas ločili od varilcev, morajo varilci večkrat delati tudi na naši strani — kadar imajo veliko dela. Urediti bi morali tako, da bi imeli varilci večji prostor, tako pa je tudi za ostale škodljivo, ker delamo v istem prostoru, kot se vari.

Med najstarejšimi: Tomaž Kavčič

Iz sosednjega prostora se je slišal precejšen hrup. V takšnih pogojih delajo izdelovalci sekanih nožev Vinko Bogataj, Jože Jereb, Gabrijel Vegelj in Vid Sedej, ki so nam povedali predvsem naslednje:

»Delo imamo v določenem obdobju več kot preveč, to je mnogo hujše kot norma. Vsi hočejo naenkrat imeti izdelana sekala.« Menijo, da je proces do takrat, ko prinesejo v izdelavo sekala predolg, lahko bi ga skrajšali, s tem pa tudi njim omogočili, da ne bi bili tako zatrpani z delom. Kot glavne probleme so nam omenili slabe stroje, pomanjkanje materiala, nizke osebne dohodke in težke delovne pogoje.

»Pri našem delu zelo trpijo noge, problem pa predstavlja tudi stalna izpostavljenost vi-

bracijam. Za izdelavo sekalnih nožev uporabljamo hladno valjano jeklo, ki ga je potrebno uvažati. Sedaj ga pa sploh ni, zato moramo uporabljati star material (od rabljenih sekalnih nožev). S tem pa imamo praktično enkrat več dela. Delamo tudi v prevelikem hrupu, posebno še sedaj, ko je treba razdirati stara sekala, tega pa nam nihče ne upošteva.«

Ob koncu so nam še povedali, da se čutijo nekako odmaknjeni, od vseh pozabljeni, saj se malokdo zmeni zanje. No, seveda nanje ne pozabijo tehnologi, s katerimi imajo največ stikov. Pesti jih tudi pomanjkanje prostora, poudarjajo pa, da so dobro organizacijsko povezani. Delo je namreč povezano in vsak opravlja določeno fazo.

V izdelovalnici sekalnih nožev vlada sicer dober delovni red, toda tudi neznosen hrup

Od ostalih oddelkov v okviru vzdrževalnih obratov pa je povsem ločena mizarjska delavnica. Mizarji ravno v tem času precej delajo na terenu, zato je bilo težko najti kakšnega sogovornika. V delavnici smo se najprej pogovarjali z **JANEZOM LOGARJEM**, samostojnim izdelovalcem opreme. Zatrdil nam je, da je s svojim delom kar zadovoljen in z osebnimi dohodki tudi.

»Res pa je, da so mnogi sodelavci v slabšem položaju. Predvsem me moti velika razlika med kovinarji in mizarji, ki je pri nekaterih kar za 3 skupine, pa čeprav so oboji kvalificirani.«

Za vse mizarje predstavlja precejšnje težave terensko delo. Predvsem opremljajo, obnavljajo prodajalne.

JANEZ LOGAR: Na terenu ni pravega reda, ni redne prehrane, delamo praktično ves dan.

Torej povsem drugačen življenjski ritem, kot ga imajo doma. »Načrt za adaptacijo prodajaln izdelajo drugi. Mi pa na osnovi načrta naredimo v delavnici potrebne dele. Pri sami montaži na terenu pa precej sodelujemo tudi s prodajalci.

Z orodjem so mizarji dobro opremljeni, rabili bi mogoče le še hidravlično stiskalnico.

Tudi **STANKO KLEMENČIČ** je v zvezi s svojim delom

na prvem mestu omenil teren, terensko delo.

»Poleg tega pa izvajamo še razna popravila v tovarni. Izdelujemo tudi zaboje in pomagamo pri izdelavi barak. Čeprav precej delamo s stroji, nesreč pri delu ni veliko. V določenih obdobjih nam primanjkuje delavcev. Ne zdi pa se nam prav, ker nam pri osebnih dohodkih nič ne upoštevajo delo v neugodnih temperaturnih razmerah. V takih razmerah pa mi stalno delamo, naj bo to na terenu, ali pa v delavnici, kjer je stalen preprih, poleg tega pa moramo hoditi po deske precej stran od delavnice in to pozimi ni prijetno.

Vodja mizarjske delavnice **Tone Pivk** je prihrdil mnogim ugotovitvam sodelavcev: da imajo veliko dela, da večkrat primanjkuje ljudi in da glavni problem predstavlja terensko delo.

»Naloge za delo dobimo od vodje vzdrževalnih obratov, delamo pa seveda največ za prodajalne. Na žalost ne moremo doseči specializacije, saj so dela preveč raznolika in razdrobljena. Za stroje lahko rečem, da velikokrat niso izkoriščeni, ker so ljudje na terenu. Kadar pa so vsi doma, je zasedenost polna in včasih je na določenem stroju potrebno nekaj časa čakati, da prideš na vrsto.

Tako. Naš obhod po vzdrževalnih obratih smo zaključili. Izvedeli smo za precejšnje probleme in tako oboroženi smo se ob zaključku poti ustavili še pri vodji vzdrževalnih obratov **TONETU ŽIBERTU**, ki nas je seznanil z nekaterimi skupnimi značilnostmi vzdrževalnih obratov.

»Organizacijska povezava vzdrževalnih obratov s TOZD Obutev Žiri je nekoliko vprašljiva. Prej smo bili v okviru delovne skupnosti skupnih služb in tudi tja organizacijsko nismo najbolj sodili. Pred leti smo se tudi že resno pogovarjali o vzdrževanju kot samostojni temeljni organizaciji združenega dela, za kar verjetno imamo pogoje. S TOZD Obutev Žiri poteka delo utečeno, ni večjih problemov. Težje pa je sodelovati s TOZD Platiko, kjer stvari tehnološko niso razčiščene — ali nekatere okvare sodijo v pristojnost tehnologa ali vzdrževalcev. Usluge se obračunavajo preko delovnih nalogov. Cena usluge vsebuje tako lastno delo kot tudi delo režije.

Vodja obratov je poudaril, da vsa večja dela opravljajo skupno, kar pa je stalnih nalog, pa jih skupine opravljajo samostojno. Problem pa je, ker so dela precej raznolika in se jih ne da vnaprej predvideti.

»Pri delu je v prvi vrsti pomembna strokovnost, potem pa tudi pripravljenost za delo.« Sodelavci so mnenja, da imajo premalo možnosti za dodatno usposabljanje. Kaj menite o tem?

TONETU ŽIBERT: Res, potrebno bi bilo še dodatno usposabljanje. Ob sedanjih organizaciji pa to ni mogoče, enostavno ne moremo razmišljati o kakršnikoli specializaciji. Odvisno je tudi od delavske univerze, ali pripravi določene tečaje ali ne. Odvisno seveda tudi od števila prijavljenih. Delavske univerze organizirajo tečaje, usposabljanje iz področja pnevmatike, iz hidravlike pa ne.

Nabava strokovne literature s področja elektronike ne bi smela predstavljati problema,

(Nadaljevanje na 13. strani)

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

na temo SELITVE

V razgovoru so sodelovali: Lojze KOPAC — komercialni svetnik, Jože ŠTUCIN — vodja TOZD Plastika Žiri, Jaka BOGATAJ — vodja TOZD Obutev Žiri, Alfonz ZAJEC — vodja skladišč, Stane ČAR — vodja odpreme in Rajko ŠUBIC — referent za investicije.

Razgovor je vodil Nejko PODOBNIK, zapiske je pripravila Anuška KAVČIČ, s fotografijami pa opremila Brigita GROŠELJ.

1. Kako ocenjujete gradnjo, če upoštevate osnovne težnje in potrebe sedaj, ko je gradnja pri kraju? Ali bomo prostore izkoristili tako, kot je bilo predvideno?

Kako je z opremo? Kako bodo razdeljeni prostori? Potek selitve.

Lojze KOPAC:

Priznati moramo, da smo v preteklosti povečevali le proizvodnjo, v glavnem montažne oddelke, premalo pozornosti pa smo posvečali reševanju prostorske stiske šivalnic in skladiščnih prostorov. Materiale in tudi gotove izdelke skladiščimo po vseh Žireh, tudi v Rovtuh, na Trebiji in celo v Ljubljani v javnih skladiščih smo morali najeti skladiščne prostore. To je povzročalo naši delovni organizaciji visoke stroške skladiščenja, transporta, potrebno pa je bilo tudi več delavcev. Lahko rečem, da je bil že skrajni čas, da se odločimo za gradnjo primerne skladišča na območju Alpine. Prvotno je bilo mišljeno, da bomo postavili platneni šotor za približno 400 kv. m. To pa nam je odsvetovala ing. Vebetova, takratna načelnica za urbanizem, komunalne in gradbene zadeve. Ko smo ji prikazali naše potrebe in ji povedali za naš načrt, nam je svetovala naj gremo raje v trdnjšo gradnjo. Upoštevali smo njen nasvet, zavedajoč se, da nam bodo prostori v taki gradnji na voljo najmanj dve

leti kasneje. Pa tudi predpisi so zahtevali močnejšo gradnjo.

Znano nam je bilo, da samo za pripravljala dela za investicijo — to je za izdelavo investicijskega programa, lokacijsko dovoljenje in še veliko število drugih soglasij, potrebujemo najmanj 60 %, za čisto fizično izgradnjo pa le 40 % vsega potrebnega časa posamezne investicije. Pri investicijskih stroških pa je ravno obratno; za pripravljala dela porabimo 10 do 15 %, za fizično izgradnjo pa 85—90 %.

Ko smo se odločili za velikost objekta, smo ugotovili, da je 400 kv. m površine povsem premalo. Odločili smo se za večjo stavbo, grajeno tako, da se bo usklajevala z že obstoječo halo TOZD Plastika.

Konstrukcija stavbe je trdna, sicer z montažnimi elementi. Dokler bo ostal sedanjí obseg proizvodnje obutve, bo ta stavba služila prvotnemu namenu, to je samo skladišču gotovih izdelkov TOZD Obutev Žiri in TOZD Plastika.

V primeru, da bi se iz kakršnihkoli razlogov morala naša delovna organizacija preusmeriti v kakšno drugo dejavnost, pa bi ta stavba lahko služila tudi za proizvodne namene.

Prvotno smo predvidevali, da bo otvoritev hale 4. julija. Ker pa smo v dobí stabilizacije, smo se odločili, da uradne otvoritve ne bi bilo, z izvajalcem Tehnikom iz Škofje Loke pa je bila interna primopredaja pred

nekaj dnevi. Prevzeli smo, kar je bilo dosedaj opravljenega, hkrati pa smo postavili tudi roke za vsa zunanja dela, ki niso še izvršena. To je predvsem asfalt okrog objekta, tako da bi okrog 10. avgusta bila končana že vsa zunanja dela.

Kako je z opremo?

Dogovorili smo se, da se bo montaža nove opreme začela 23. julija, iz dosedanjega skladišča gotove obutve bo oprema prestavljena v novo skladišče. Po vsej verjetnosti bo oprema postavljena najkasneje do sredine septembra, ko bomo lahko pričeli uskladiščevati dnevno proizvodnjo.

Prostori so razdeljeni takole: Na vzhodni strani tega objekta bodo pisarne in vzorčna soba za domače in tuje kupce, na zahodni strani stavbe bodo pa sanitarije za skladiščno osebje in za del delavcev, ki bodo delali na tem delu stavbe.

Lahko rečem, da marsikje za samo skladišče prav gotovo ne bi gradili tako trdnega objekta. Pri nas pa smo morali predvidevati, da bomo stavbo kdaj morali uporabljati za druge namene, vendar dokler bo proizvodnja ostala v takem obsegu kot je sedaj, bo ta objekt služil za skladišče gotovih izdelkov obutve in plastike.

Omenil sem že, da smo že opravili interni prevzem 4. julija, uporabno dovoljenje pa bomo lahko dobili šele takrat, ko bomo začeli s pripravljalnimi deli za zaklonišče in ko bomo prestavili barvarno, ki sedaj sloni na tej steni, ko je ta objekt prizidan. Toliko časa, dokler ne bomo tega rešili, tudi ne bomo mogli zaprositi za uporabno dovoljenje.

Gradnja te hale je res popolnoma ekonomsko utemeljena, kajti vse navedeno nas je prisililo, da smo šli v to gradnjo, kljub temu, da smo v obdobju

stabilizacije in je težnja, da se ne gradijo neproizvodni objekti.

2. Kako je potekala gradnja skladiščne hale glede na načrtovano? Kdo je pri gradnji sodeloval? Kakšna je cena? Koliko prostora (kv. m) smo pridobili z gradnjo nove hale? Kaj moramo še narediti?

Rajko ŠUBIC:

Gradbeno dovoljenje smo dobili 26. novembra lani. Med tem časom smo imeli tudi dosti problemov, predvsem zaradi pomanjkljivih projektov in zaradi pomanjkanja materiala, zato se bo časovno gradnja tudi nekaj zavlekla. Po terminskem planu bi namreč morala hala biti predana investitorju že 31. 5. Tu je nekaj objektivnih vzrokov, nekaj pa je tudi zaradi pomanjkanja delavcev.

Bruto površina tega objekta je 3200 kv. m, neto površina samega skladišča je približno 3000 kv. m, ostalo pa so pisarne in sanitarije. Pogodbena cena je bila 23.110.000.— din, vendar je že dodaten predračun za 2.965.000.— din. Vendar to še ni dokončen znesek, opravljena so že bila še dodatno dela, upoštevane pa niso tudi podražitve. Nekaj pa je že drugih stroškov.

Pri teh podražitvah pa smo mi popolnoma nemočni, ker se v gradbeništvu lahko na vsake 3 mesece cene dvignejo. Zaradi zamujanja rokov jim lahko zaračunamo največ 5 % od predračunske vrednosti objekta, vse pa se bo še podražilo in tu smo popolnoma nemočni. Tako se tudi zamudnine ne izplača izterjati.

Nejko PODOBNIK:

Kakšna je vloga nadzornega organa kar zadeva rok, ceno, solidarnost gradnje, ipd.?

razgovor za urednikovo mizo — razgovor

Rajko ŠUBIC:

Vloga nadzornega organa je, da nadzira izvajalca del, da dela kvalitetno, da uporablja predpisane materiale, izvaja količinsko kontrolo in usklajuje razna odstopanja od projekta ipd. Največkrat se tu postavlja vprašanje, kako izvaja kontrolo nad uporabo kvalitetnega materiala.

Nadzorni organ pride vsak teden enkrat in obravnava tisto, na kar imamo pripombe oz. obravnava vprašanja, ki mu jih postavimo, vmes pa ga običajno ni, zato tudi mi občasno pogledamo in opozorimo izvajalca na pomanjkljivosti, ki jih opazimo.

3. Prostorski in drugi problemi skladišča materialov. Kaj menite, da boste pridobili z novo halo?

Alfonz ZAJEC:

Če povem na kratko:

Dobili bomo samo to, da bomo vsi prišli znotraj ograje. Tako bo odpadel prevoz po skladiščih v Žireh in lažje bomo tudi izvajali kontrolo nad opravljanjem dela.

Pridobili pa ne bomo prav nič drugega kot to, da bodo vse obstoječe barake na dvorišču naše, v njih pa bomo skladiščili kartone, vemo da je pozimi vlaga in mraz in problemi bodo zaradi neprimerne skladiščenja še vedno obstajali.

Proizvodnja se je v zadnjih letih precej povečala in vedno ko se je začela graditi skladiščna hala, se je vselila proizvodnja in končno je moralo priti tudi do tega, da skladišče mora nekje biti, kajti vseskozi smo zanemarjali gradnjo skladiščnih prostorov.

Organizacijski problem torej še zmeraj ostane. Skladiščenja različnih materialov še vedno ne bomo mogli strokovno obvladati, vprašanje je tudi ognje-

varnosti, ipd. Vedeti pa moramo, da tudi v barakah ne bomo smeli dalj časa skladiščiti, ker jih bomo morali porušiti — kajti to je le začasna rešitev. Pri načrtih vedno sodelujemo, ko se prostori delijo pa nikoli, kajti pokažejo se drugačne potrebe.

Zavedamo se, da je potrebno najprej reševati prostorsko stisko proizvodnje, vendar sedaj se že dalj časa kaže potreba, da bolje poskrbimo tudi za skladiščne prostore, kajti tak način skladiščenja kot ga imamo sedaj, nas ogromno stane.

Nejko PODOBNIK:

Proizvodno-poslovni proces zahteva poleg strogo namenskih prostorov za proizvodnjo med drugim tudi skladiščne prostore. To načrtovanje bi vsekakor moralo biti bolj usklajeno.

Lojze KOPAČ:

Če bi tovarno gradili popolnoma na novo, bi jo seveda gradili povsem drugače, kajti sodobne tovarne so grajene tako, da je predvsem notranji transport dobro preštudirano, kar je za hitro in nemoteno proizvodnjo prav gotovo zelo pomembno. Če bi pri nas nekdo analiziral in izračunal, koliko nas stane notranji transport, bi se ob številkah prav gotovo lahko zamislili.

Pri taki proizvodnji kot je v Alpini je zelo težko predvideti, kakšne prostore bomo uporabljali, oz. koliko po površini jih bomo rabili, ker se materiali, ki jih uporabljamo, predvsem za smučarsko obutev, močno spreminjajo.

Čevljarska industrija, konkretno proizvodnja smučarske obutve potrebuje izredno velike površine skladiščnega prostora, kajti predvsem v zadnjih letih potrebujemo takšne materiale, ki zavzemajo veliko prostora.

4. Kakšne so potrebe plastike po novih prostorih? Kaj boste pridobili z gradnjo in kaj boste uredili na novih površinah?

Jože ŠTUCIN:

Površine bomo koristili za proizvodne in skladiščne potrebe. Najprej bo potrebna dograditev nove barvarne, ker sedanja ne odgovarja več novim pogojem dela, niti zakonskim predpisom. Za proizvodnjo PU izdelkov, ki je tehnološko vezana na to barvarno, vemo, da bo doživela delno spremembo zaradi tega, ker dokončen položaj barvarne še ni določen in ravno sedaj se pogovarjamo o možnih rešitvah.

Za zunanjo lokacijo sta dve poziciji in sicer ena je ob steni končne kontrole — proti vzdrževalnim obratom, druga zunanja varianta pa je nasproti skladišča PU komponent. Ti dve varianti bi bili kot prizidek.

Notranja varianta, ki jo je odobril že požarnovarnostni inšpektor SO Škofja Loka pa je v notranjosti proizvodne hale ob skladišču cistern. Za samo tehnologijo pa je ta varianta slabša, ker bi morali obrniti proizvodnjo PU proizvodnje (prestavitve strojev, podaljšanje cevi). Tretje pa je proizvodnja termoplastičnih izdelkov, kajti v tej smeri moramo investirati in širiti proizvodnjo in se bo tehnološko tudi funkcionalnejše uredila, kajti ta proizvodnja potrebuje precej površine. Proizvodnja se bo torej prostorsko povečala zaradi novih kapacitet za brizganje.

Zelo pomembno pa je tudi to, da bomo dobili dodatne površine za skladiščenje končnih izdelkov, to so šale in manšete (TP izdelki), poliuretanske izdelke pa bomo skladiščili v novi hali.

Prestavili pa bomo tudi sedanje, razmeroma nefunkcionalno skladišče granulatov na površine, kjer je sedaj skladišče gotovih izdelkov.

Čeprav bo tako nekaj več internega transporta, bomo lahko združili tehnologijo termoplastov tako, da bomo imeli stroje skupaj in bo končna kontrola blizu strojev.

Bistveno je to, da bomo pridobili novo površino za skladišče končnih izdelkov plastike, skladišče granulatov bo prestavljeno zaradi tega, da bodo funkcionalne površine za proizvodnjo in za delno ekspanzijo termoplastov, ker se proizvodnja PU ne bo povečevala in se bo lahko termoplastična proizvodnja širila v tem planskem

obdobju, tako kot smo načrtovali.

Za orodjarno bomo morali narediti predelno steno, tako da bo ločena strojna in ročna obdelava, da bomo imeli posebej varilnico in tisti del livarne, kar se sedaj dela izven prostora hale plastike ter brusilnica, ki mora biti zaradi tehnologije v ločenem prostoru.

5. Ali boste z novim skladiščnim prostorom zadostili vsem vašim potrebam? Kako boste uredili skladišče, transport, itd.

Stane ČAR:

Glede na zdajšnje proizvodne kapacitete, tako končnih izdelkov, kakor tudi izdelkov plastike, bi novi skladiščni prostori morali za nekaj časa zadostovati, seveda pod določenimi pogoji.

Ti pogoji pa so: da se proizvodnja ne bo več širila, da skladišče ne bo delalo pod ne-normalnimi pogoji, kot se to dogaja sedaj, ko se je zgodilo, da smo imeli na skladišču 320.000 parov obutve. Te čevlje skladiščimo od Ljubljane, do Žirov, v vseh barakah in sploh na neprimernih mestih, kjer se ne da delati.

Prvotno smo nameravali graditi skladiščno halo s 4000 kv. m površine, vendar smo jo morali skrajšati zaradi industrijske ceste in tako bo ostalo približno 3.000 kv. m skladiščnega prostora.

Tako bomo tudi to halo dokaj hitro lahko napolnili. Obstaja več dejavnikov, ki vplivajo na to, koliko obutve je lahko uskladiščene, na primer: lahko bi odpremili več obutve, če bi imeli dovolj embalažnih kartonov, tako pa čevlji ležijo na skladišču, ko bi jih lahko že prodajali.

(Nadaljevanje na 12. strani)

razgovor za urednik

(Nadaljevanje z 11. strani)

Zadnje čase pa se pojavlja še problem, ko naše trgovine nimajo dovolj skladiščnega prostora, zato nam izvensezonsko obutev vračajo na skladiščenje. S tem pa nam vedno bolj zmanjkuje prostora, problemi so torej vse večji.

Kar zadeva transport v novem skladišču, lahko povem naslednje: Čimprej bomo morali priti do višjega transporterja, da bomo gotove izdelke iz dokaj oddaljene proizvodne hale spravljali v novo skladiščno halo. Sedaj vozimo to na kamionih in z vozički, kar je zelo neprimerno in zamudno. Upamo, da bo to urejeno letos.

Skladišče bo znotraj urejeno po istih načelih kakršne že poznamo, s to razliko, da do sedaj nismo imeli dveh etaž v policah. Za skladiščenje smo uporabljali trakaste transporterje, valčne transporterje, nismo pa uporabljali viličarja, ki ga predvidevamo uporabljati namesto dvigala v novi proizvodni hali. Prostor bo s tem lahko zelo dobro izkoriščen. Dogovorili smo se tudi že, da bomo več izdelkov, ki bodo prihajali iz proizvodnje v skladišča, poizkušali že zapakirati v embalažne kartone, vendar se bo s tem povečala tudi zaloga embalažnih kartonov.

Notranji transport bo tako z modernimi transportnimi sredstvi (trakasti, valčni transporter in viličar) dokaj izboljšan, idealen pa še ne bo, ker imamo preveč pisano proizvodnjo, zato imamo tudi obvezne predsezonske zaloge, ki pa se jim še ne bomo mogli izogniti. Prav te predsezonske zaloge pa pogosto veliko skladiščnega prostora, ki bo komaj zadostoval tej količini obutve, ki jo proizvajamo sedaj.

6. Kako pa si bo proizvodnja uredila svoje prostore ob selitvah? Kateri problemi so še odprti?

ZAKLJUČEK:

Kot vse kaže, bomo vsaj za nekaj časa s to gradnjo rešili prostorske probleme.

Kako pa naprej?

Prvo je verjetno to, da bo treba temeljito preštudirati smotno izbrano površino, ki jih imamo na razpolago, skupaj s transportom seveda, tako da bo proces od skladišč materialov preko kolikor mogoče usklajeno izrabljenih proizvodnih prostorskih zmogljivosti do skladišča končnih izdelkov tekel čimbolj nemoteno in hitro. Za to pa bo potrebno ne samo občasna skrb, temveč stalna skrb strokovnjaka, ki se bo na to razumel. To velja tudi za vsa druga organizacijska vprašanja.

Druga plat reševanja pa je seveda v sami proizvodnji, oziroma specializaciji.

Vnaprej zavrnjenih možnosti ne bi smelo biti; to je med drugim problem predsezonskih zalog. Ali je to res nerešljivo?

Jaka BOGATAJ:

Že predgovorniki so povedali precej stvari, zato bi samo še nekaj dopolnil.

Že ko smo gradili sedanjo halo Plastike, smo upali, da bo zadostovala vsaj za 20 let, vendar se potrebe tržišča spreminjajo, zato je potrebno spreminjati tudi tehnologijo in povečevati predvsem količine smučarskih čevljev, v zadnjem času pa tudi čevljev za po smučanju. Vse to pa nam zavzema tudi vedno več skladiščnega prostora.

Prepričan sem, da tudi z izgradnjo nove skladiščne hale problema prostora še ne bomo uspeli dokončno rešiti. Montažo šal bomo preselili v podaljšek plastike, preselili bomo tudi finiš, sekalnica pa bo tam, kjer je zdaj finiš. Vemo, da tudi proizvodnih prostorov še vedno nimamo takšnih, kakršne bi morali imeti.

Delavcev je iz dneva v dan manj in če ne bomo omogočili normalnih pogojev za delo, bo ljudi še manj.

Z izgradnjo nove hale pridobi proizvodnja edino prostor za montažo smučarskih čevljev. Ugotoviti pa bomo morali tudi za naprej, koliko so perspektivni smučarski čevlji — skratka še bolje raziskati tržišče.

Mislim, da bi teh prostorov, ki sedaj z njimi razpolagamo, bilo lahko dovolj, če bi bili klimatsko urejeni tako, da bi delavci lahko delali pod normalnimi pogoji. Ugotavljamo pa, da tega ni mogoče rešiti tako hitro in delavci uhajajo prav zaradi teh stvari.

Vse to je predvsem odvisno od tega, kakšen je naš proizvodni program. Če bo proizvodni program bolj specializiran, bo verjetno teh prostorov dovolj, če pa bodo še naprej tako razdrobljeni bo problemov verjetno še več.

Kako ustvarjamo

Priprava kolekcije

Kot že nekaj let nazaj je priprava kolekcije za pomlad-poletje 1981 stekla po predhodno izdelanemu programu. Že aprila smo pričeli z nabavo, oziroma naročanjem novih kopit in novih materialov za prototipe in vzorce, seveda na osnovi določenih informacij.

Prvi del takojmenovane standardne kolekcije smo pripravili že aprila in maja, do začetka junija pa smo izdelali s pomočjo tujega modelirja še prototipe za zahtevnejšo modno obutev po skupinah. Prve dneve junija je bil opravljen ožji izbor skupin (predselekcija) prototipov. Trenutno so v izdelavi še zadnji modeli iz posameznih skupin, desetega julija pa bo že končni izbor modelov, določitev barv in ostalo. To je bil kratek oris tekočih priprav, bolj pomembni pa so vsekakor ostali dejavniki, ki jih moramo upoštevati pri pripravi kolekcije.

Prodaja se je na domačem tržišču v zadnji sezoni močno poslabšala. Delno je temu krivo dokaj neugodno vreme v mesecih, ko bi se morala prodajati letna obutev, občutna pa je tudi zmanjšana kupna moč. Povečalo se je povpraševanje po cenejši obutvi. To smo upoštevali pri sestavi nove kolekcije.

Modne novosti, ki smo jih pripravili v novi kolekciji, so predvsem naslednje:

1. Jogging obutev
2. Obutev s klinastimi petami
3. Opal barve

Jogging obutev je namenjena predvsem mlajšim potrošnikom. Izdelana je z značilnostmi čevljev za trening, kolesarjenje, boksarje ali celo v stilu pravih indijskih mokasinov, vse z nizko peto, beli PU ali TR klinasti podplat.

Pri obutvi bodo prevladovali v osnovi svetle barve od bele do srednje beige in opalne barve, ki so lahko kot osnovna barva še bolj pa so primerne za kombinacije.

Kolekcija bo pripravljena pravočasno, dovolj široka, okrog 180 novih modelov, in upamo, da bomo lahko izbrali dovolj primernih modelov glede na modnost, okus in ceno.

Anton KLEMENČIČ

Prvi premiki

Pred približno dvema mesecema smo se dogovorili, da bomo kvaliteto jemali malo bolj zares. Zato smo povprašali nekaj delavcev, ki so bili tedaj zadolženi na svojih področjih, kaj se je premaknilo.

Milan MOČNIK, vodja modelirnice lahke obutve:

Mislim, da modelirnica pravzaprav v pogledu kvalitete ni problematična, tako da tudi z naše strani ni bilo potrebno uvesti kakšnih posebnih ukrepov. Ob tem pa so seveda nekatere pomanjkljivosti, ki vplivajo na naše delo, zato bi bilo prav, da bi na to vprašanje odgovarjali tisti, ki vedno vse vedo.

Janez ŠPIK, vodja tehnološke priprave:

»Težko je delati v razmerah, ko ni materiala, niti ne za vzorce. Tudi ni sekal. V takih pogojih je razumljivo, da je težko načrtovati delo, napredovati v pogledu organizacije, tehnologije, kakovosti...«

Srečko ERZNOŽNIK, organizator nagajevanja:

»Trenutno delamo na spremembah razvidov in analitičnih ocen tistih delovnih opravil, ki so najbolj kritična. Ves nadaljnji postopek je odvisen od ureditve tega, kajti marca smo zapisali, naj bi to uredili. Prav gotovo je do 1. oktobra kratek rok. Pripraviti predlog je eno, uskladiti med tozdi pa je dolgotrajnejša naloga. Kar zadeva vključevanje KVALITETE v okvir nagajevanja po delu je morda lažje v proizvodnji. Za režijo pa velja, da dokler ne bo imel vsak delavec svojega plana, to ne bo možno narediti in ugotoviti, ali je nekdo glede na kvaliteto opravil tisto, kar je bilo predvideno. Potrebni bodo torej nekakšni standardi kvalitete (kar normalno pričakujemo).

(Nadaljevanje z 9. strani)

s tem da bi literatura ostala v delovni organizaciji, ne pa da bi jo nosili na domove, saj bi se na ta način porazgubila in ostala neuporabljena.

Vodja vzdrževanja Anton Zibert

Kaj pa prostori?
TONE ZIBERT: »Res imamo neustrezne delovne prostore — tako z vidika dela kot tudi organizacije. Vendar pa v sedanjih pogojih bistvenega izboljšanja ne moremo pričakovati. V bodoče je ena od močnih variant, da dobimo prostore, kjer je sedaj kuhinja, ko se bo ta selila drugam. Ostaja pa tudi možnost nadgradnje zaklonišča.«

»Določeno težavo predstavlja to, da se tehnologija v čev-

ljarski stroki ne more ustaliti. Uvajajo se stalno nove naprave, delajo razne zamenjave in potem je težko vedno ustvariti dobre pogoje za delo. Potrebno je predelovati inštalacije, popravljati, da ne pride do prepiha ipd.

Potem pa izgleda tako, kot da mi nismo sposobni izvajati raznih takšnih del. Pojavlja se tudi vprašanje, kdo bo odgovoren, če do nečesa pride, problem predpisov in nujnosti hitre izdelave. Včasih pa pri našem delu prihaja tudi do kratkih stikov, predvsem na relaciji s plastiko.«

To je vse o vzdrževalnih obratih. Nekateri ste jih dobro poznali že prej, drugi jih poznate le deloma, mogoče pa je še kdo, ki je v teh vrsticah (ali med njimi) izvedel kaj novega. Nekaj pa je vzdrževalnim obratom zanesljivo skupno. To so: pomanjkanje prostora, neustrezni delovni pogoji (hrup, temperatura, slab zrak), prenizki osebni dohodki, delo je razdrobljeno in ne omogoča kakšne večje specializacije.

Potovanje po delavnicah vzdrževalne službe so pripravili:

Nejko Podobnik

Mišo Čeplak

Foto: Brigita Grošelj

Kako ustvarjamo

Problemi sa prostorom — prodavaonica Mostar

Prodavaonica »Alpina« Mostar je počela sa radom 13. 6. 1971. godine. Od otvaranja prodavaonice pa do konca 1971. godine nije imala određen planirani promet, ali je ostvarila promet u iznosu od cca 1.400.000 dinara.

Taj ostvareni promet nam je dao podstreka da će prodavaonica u buduće ostvarivati svoje postavljene planove, što se i ostvarilo, tako da je ista prodavaonica u 1979. godini ostvarila promet u iznosu od 8.461.000 dinara, a za godinu 1980 je dobila plan 9.286.000 dinara. Prodavaonica je počela sa radom sa dvoje zaposlenih, kako bi sa povećanjem ostvarenog prometa postepeno povećavala i broj zaposlenih, tako da nas sada ima ukupno četvero, i to:

Mandarić Iso
Mandarić Nedeljka
Sejdić Zinaida
Repović Milena.

Pošto je promet prodavaonice dosta brzo napredovao, postepeno nam se javljaju i poteškoće oko skladišnog prostora, jer nemamo nikakvog priručnog magazina, gdje bi mogli primiti robu, raspakovati i pripremiti za prodaju. Sve te radnje obavljamo u prodavaonici, koja ima osamdeset kvadratnih metara prostora. Ovaj prostor nam služi, kao prodajni prostor i ujedno skladišni, pa nije čudo što nam prodavaonica ponekad liči na skladište, jer je puna kartona robe. Mišljenja sam da smo na povećanje poslov-

nog i skladišnog prostora postepeno sa povećanjem prometa morali računati i tražiti rešenje, jer ukoliko od neke prodavaonice tražimo promet, mislim da moramo računati i na investicije u tu prodavaonicu, sa čim bi taj planirani promet postigli i zaposlenima olakšali obavljanje poslova.

Takvo rješenje oko proširenja naše prodavaonice u Mostaru je postojalo i predlagali smo odgovornima u mreži, da proširimo poslovni prostor, da bi sve navedeno mogli ostvariti, kao i da povećamo sortiman robe, koju sad ne možemo zbog prostora, da imamo. Posebno podvlačim, da se to odnosi na naše skijaške i planinarske cipele, kao i sportske cipele, a otežana nam je i popuna postojećih artikala, koje imamo i koji se dobro prodaju ali pak je već stalo na predlogu tako da smo sad ostali bez te mogućnosti, a i šansi da negde u blizini pronademo neki skladišni prostor, koji će nam neminovno biti potreban u narednom poslovanju.

Napominjem da ovo što sam izneo o poteškoćama poslovanja u našoj prodavaonici bitno utječe na povećanje prometa i postizanja još boljih poslovnih rezultata.

Pored svega navedenog naša prodavaonica je zalaganjem svih zaposlenih u prošloj godini postigla dvanajsto mjesto u mreži po svim pokazateljima poslovanja, a to nas obavezuje da se i u buduće što više zalazemo.

Iso Mandarić

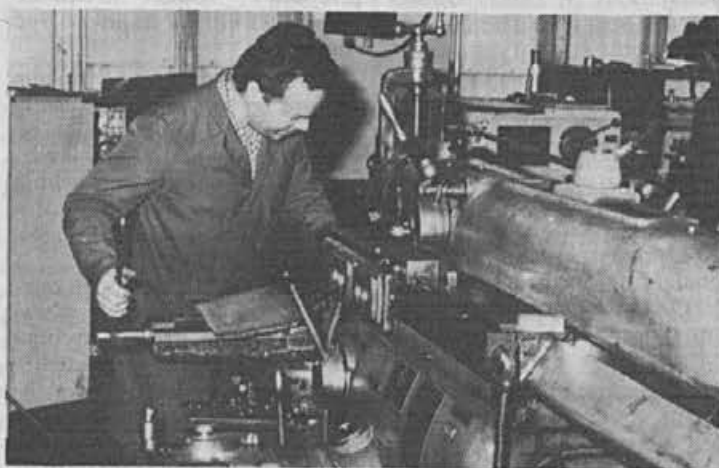
Ekonomski izrazi

Norma — pravilo, merilo
Delovna norma — vnaprejš določen delovni učinek, ki ga mora doseči delavec v določenem času z normalnim trudom (potrošnja svojih psihofizičnih sil) in pri normalnih okoliščinah v proizvodnji. Empirične ali izkustevne norme temeljijo na izkušnjah preteklega poslovnega obdobja. Tehnične norme temeljijo na poprečnem preučevanju časa dela. Rezultat preučevanja je standardni čas.

Menica — vrednostna listina, s katero se določena oseba obveže, da bo plačala menični znesek v določenem času, določeni osebi in v določenem kraju. Menične osebe so: trasant (izstavitelj), trasat (menični plačnik),

remitent (menični upnik). Remitent more terjatev prenesti na novega meničnega upnika z indosamentom, ki ga napravi na hrbtni strani menice.

Valorizacija — ponovna določitev vrednosti zaradi zmanjšane kupne moči denarja. V naši praksi je pogosta valorizacija osnovnih sredstev, s katero usklajujemo nerealno knjižno vrednost osnovnih sredstev z dejansko vrednostjo. Z valorizacijo vzpostavljamo realne odnose vrednosti posameznih sredstev, da bi omogočili realno kalkuliranje cen in doseganje poslovnih rezultatov. V praksi poznamo tudi valorizacijo osebnih dohodkov, pokojnin in podobno.

Vili Kogovšek uspešno rešuje mnoge probleme

Važno je da vemo

Važno je da vemo

Važno je da vemo

kadrovske novice

Irma Dolenec referent za delovna razmerja

Mesec junij in prvi dnevi julija so značilni, da se poveča število delavcev zaradi zaposlitve dijakov in študentov za delo med počitnicami, do sedaj je skupno nastopilo 38 novih delavcev, z delovnim razmerjem pa je prekinilo 9 delavcev.

V TOZD Obutev Žiri so nastopili delo Tanja Kovačič, Irma Likar in Ljudmila Andreuzzi, pravtako pa je sedaj zaposlenih že 9 delavcev za dvomesečno delo med počitnicami. Z delom v TOZD Plastika sta pričela Milan Miklavčič in Pavel Jenko, ki se je vrnil s službenja kadrovskega roka ter 18 delavcev za določen čas — dvomesečno počitniško delo. Veselka Novković iz prodajalne Banja Luka I, Fehiza Spahić iz prodajalne Bihać, Ivanka Radić iz prodajalne Travnik in Justa Hočevar iz prodajalne Novo mesto ter delavec v skladišču, ki dela med počitnicami, so nastopili delovno razmerje v TOZD Prodaja Žiri. V TOZD Obutev Gorenja vas je nastopila delo Finka Pejić.

Z delovnim razmerjem v TOZD Obutev Žiri so prenehali Silvo Benedik, Miroslav Grošelj, Frančiška Jereb in Julijana Grošelj. Iz oddelka skladišča v DSSS sta odšla v JLA Marko Andrianić in Alojzije Lubina, v kuhinji pa je prenehala z delom Francka Košir. V TOZD Prodaja Žiri sta z delom prenehala Alojz Serdinšek in Nikola Jović.

Usmerjeno izobraževanje v čevljarški stroki

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Po skrajšanem programu srednjega izobraževanja se bodo v obutveni stroki izobraževali naslednji poklici:

2. stopnja zahtevnosti:
 - pomožni krojilec obutve,
 - pomožni šivalec zgornjih delov obutve,
 - pomožni izdelovalec spodnjih delov obutve,
 - pomožni sestavljalec obutve,
 - pomožni dodelovalec obutve.

Izobraževanje po teh programih lahko traja največ dve leti.

Po programu srednjega izobraževanja, kjer lahko traja izobraževanje največ štiri leta, se bodo izobraževali naslednji poklici:

3. stopnja zahtevnosti:
 - krojilec obutve,
 - šivalec zgornjih delov obutve,
 - izdelovalec spodnjih delov obutve,
 - sestavljalec obutve,
 - dodelovalec obutve,
4. stopnja zahtevnosti:
 - izdelovalec zgornjih delov obutve,
 - izdelovalec spodnjih delov obutve in sestavljalec obutve,
5. stopnja zahtevnosti:
 - čevljar
 - čevljarški tehnik — tehnolog,
 - čevljarški tehnik — modelir.

Po programu za pridobitev višje strokovne izobrazbe, ki sme trajati največ dve leti, se bo na šesti stopnji zahtevnosti izobraževal inženir usnjarsko predelovalne stroke.

Diplomirani inženir usnjarsko predelovalne stroke pa se bo izobraževal na sedmi stopnji zahtevnosti po programu za pridobitev visoke strokovne izobrazbe, ki sme trajati največ štiri leta.

Izobraževanje po novem zakonu se bo pričelo s šolskim letom 1981/82. Do takrat bo potrebno, da uporabniki in izvajalci sprejmejo v posebnih izobraževalnih skupnostih programe za pridobitev izobrazbe, s katerimi se določa:

1. Učni načrt, ki obsega operativne smotre vzgojnoizobraževalnega dela, njegovo vsebino po posameznih predmetih, predmetnih področjih in drugih sestavinah učnega načrta ter po zaokroženih časovnih obdobjih, seznam učbenikov oziroma literature in drugih sred-

stev, navodila za diferenciacijo temeljnih vsebin in vsebin, namenjenih predvsem poglobljanju in razširjanju znanja, oblike organiziranega vzgojnoizobraževalnega dela ter obvezne oblike in obdobja za preverjanje in ocenjevanje znanja;

2. Predmetnike, ki opredeljujejo obseg vzgojnoizobraževalnega dela po posameznih predmetih, predmetnih področjih in drugih sestavinah učnega načrta ter trajanje izobraževanja po programu;

3. Pogoje, ki jih mora izpolniti kandidat, da se lahko vključi v izobraževanje po tem programu, oziroma po njegovem izbirnem delu;

4. Pogoje za napredovanje;

5. Pogoje, ki jih mora izpolniti kandidat za pridobitev izobrazbe;

6. Minimalne pogoje, ki jih mora izpolnjevati izobraževalna organizacija za izvajanje izobraževanja po programu, ter vrsto

in stopnjo izobrazbe učiteljev in drugih delavcev za vsak predmet, predmetno področje oziroma drugo sestavino učnega načrta;

7. Pogoje, ki jih mora izpolnjevati organizacija združenega dela, ki izvaja praktični pouk, proizvodno delo in delovno prakso;

8. Navodila, kako se program prilagaja predhodnemu znanju, delovnim in življenjskim izkušnjam, ko se po programu izobražujejo udeleženci s predhodnim znanjem, delovnimi in življenjskimi izkušnjami.

Vse navedeno nalaga delavcem v vzgojnoizobraževalnih organizacijah, kakor tudi delavcem v združenem delu-uporabnikom odgovorno nalogo, ker bo od prizadevanja in odgovornosti v času priprav odvisen tudi uspeh v preobrazbi izobraževanja.

Anton Pelko

Pozočili so se

Bernarda Demšar iz TOZD Obutev Žiri, Roman Justin iz TOZD Plastika Žiri, Zdenko Bekš in Rezka Mivšek iz DSSS.

Ob tem koraku vsem iskrene čestitke, z zakonskimi tovariši pa mnogo razumevanja in medsebojne sreče.

UPOKOJILI SO SE:

Iz naše delovne sredine odhajajo dolgoletni sodelavci Frančiška Jereb in Julijana Grošelj iz TOZD Obutev Žiri, Alojz Serdinšek in Nikola Jović iz TOZD Prodaja Žiri, ki so prenehali združevati delo zaradi izpolnjenih pogojev za upokožitve. Vsem želimo veliko trdnega zdravja, še nadaljnje sreče in zadovoljstva v domačem krogu ter da bi ohranili lep spomin na prehojeno delovno pot v tovarni Alpina.

Na sprejemu pri direktorju: Francka Košir in Julijana Grošelj

Od tu in tam

Od tu in tam

Od tu in tam

Krepimo bratstvo in enotnost naših narodov

Ko je pred dobrim tisočletjem naš slovanski živelj poselil ozemlje od Baltika do Jadrana, so mu že tedaj germanska in romanska plemena stregla po obstoju. Nas Slovence, ki smo tedaj poselili

Panonijo, Karantanijo in Iliriko, so kasneje razprtili še Ogrji in Vzhodna marka (Osterreich). Sprva še redko naseljena selišča nomadskega slovanskega življa so omejevali naši bavorski, frankovski,

ogrski in romanski sosedje, za katere smo bili klin v njihovem raznorodovalnem pohlepu, in so ob vsaki priliki uničevali narodnostno zavest in jezik. Le posamezni knezi, kot kralj Samo in knez Kocelj, so začasno zaježili njihov prodor »Drang nach Osten«. Kar niso uspeli habsburški zatiralci, je 1941. leta poskušal dokončati nori »junak münchenskih pivnic«. »Naredite mi to deželo zopet nemško«, je ukazal. Po spiskih, ki so jih sestavili Hitlerjevi petakolonaši in so jih pripravili že tri leta prej v Gracju, so takoj ob prihodu v naše kraje 1941. leta pričeli z »ugotavljanjem« rase. Vse, kar ne bi bilo možno ponemčiti, je bilo treba uničiti in razseliti.

Prvi transporti so bili namenjeni v Srbijo in na Hrvaško, kasneje pa v nemške pokrajine.

Oropane vsega so nas Hitlerjevi v začetku julija 1941 silačili v šenjske in druge zapore, da so iz te človeške množice s stierki in dojenčki sestavili posamezne kompozicije vlakov. Od Učic, Valjeva, Smederevske Palanke, Plane, Orašja, Kraljeva, Kruševca, Aleksandrovca in Brusa je bratski srbski narod sprejemal in nudil nesebično pomoč nam, neobgljenim brezdomcem. Srbija in Šumadija je postala naša nova domovina. Gostoljubni srbski človek je sprejel nas, rde hribovce z Goranskega. Spoznati in doživeti moraš, kaj pomeni bratska pomoč v teh najtežjih trenutkih, ko ti nekdo ponudi roko, prijateljsko besedo človek, ki ga do tedaj nisi še nikoli videl in slišal zanj, ko ti ponudi streho nad glavo in deli s teboj kosček kruha, čeprav ga še sam največkrat nima v izobilju.

Posamezne slovenske občine so se po vojni pobratile z nekaterimi srbskimi občinami. Tako se je Smederevska Palanka pobratila s Škofjo Loko, Valjevo z Jesenicami, Brus z Radovljico in Zaječar s Trzinom. Sodelovanje se ni omejilo samo na usih nekaj dni vsake dve leti, ko izmenično prihaja vlak, temveč se je prerodilo v drugo, še koristnejše sodelovanje. Sodelujejo tako na političnem kot gospodarskem področju.

S tem uresničujejo Titovo misel o sodelovanju jugoslo-

vanskih narodov in narodnosti. Ko je bil leta 1974. Tito pokrovitelj tega vlaka, je poudarjal prav to.

Starost in smrt neizprosno redčita vrste ljudi, ki smo od 1941. leta dalje kovali to bratstvo. Zato ostaja nadaljevanje bratstva in enotnosti dolžnost mladim.

Ivan Reven

Naši gostje iz Srbije so obiskali tudi legendarne Dražgoše

Kako bomo letovali

Glavna sezona letovanja je pred nami. Nekateri smo že letovali, drugi še bodo. Kje?

Vsem zaposlenim v Alpini je bilo na razpolago letovanje v naših kapacitetah, to je v Umagu, Banjolah, Stupicah, na Rabu in v Čateških toplicah. Prijav je bilo veliko, največ za čas kolektivnega dopusta. Komisija za letovanje je poizkušala vse prijavljene razdeliti v termine letovanja po svojih najboljših močeh. Mislim, da je bila pri svojem delu nepristranska. Kljub temu pa ni mogla vseh prijav uvrstiti v termine kot so jih delavci navedli, saj je bilo prijav veliko. Na razporeditev je bilo več pritožb, vendar jih nisimo mogli upoštevati.

Precej naših delavcev bo letovalo izven naših letovišč. Vse te še enkrat opozarjam, da če letujejo v času kolektivnega dopusta naj dostavijo v kadrovsko službo račun letovanja, da bodo lahko dvignili regres za oskrbne dni.

Kako smo oziroma bomo letovali?

Alpina organizira prenočišče in prehrano oziroma možnost priprave hrane. Vse ostalo pa si morajo letovalci organizirati sami. V preteklih letih je bilo nekaj pri-

pomb na slabe pogoje in pomanjkljivosti v prikolicah. Poizkušali smo napake odpraviti, če je bilo to možno. Razkošja v prikolicah res ni, vendar moramo vedeti, da si razkošje lahko privoščimo z več denarja v hotelih, v prikolicah pa bomo letovali tako kot si bomo postali sami. Če si bomo sami znali organizirati prijetno letovanje, tudi pritožb čez neudobnost ne bo. Vedeti moramo tudi, da bodo za nami prišli v prikolico ali pa hišico drugi letovalci, zato jim pustimo prikolico vsaj takšno, kakršno smo prejeli mi. V primeru, da boste opazili pomanjkljivosti, pa jih sporočite kadrovske službi.

V jeseni načrtujemo anketo o letovanju, ki naj bi pokazala ali so delavci z letovanjem v režiji Alpine zadovoljni, kakšne spremembe predlagajo, kaj bi bilo po njihovem mnenju potrebno dopolniti, izpopolniti in podobno. Na podlagi te ankete bomo poizkušali organizirati letovanje tako, kot si ga delavci želijo.

Vsem, ki se, oziroma se bodo odpravili na dopust v naša letovišča, želim mnogo sončnih in toplih dni, veliko zabave in prijetnih večerov ob dobri hrani in pijači ter da bi se vrnili na delo resnično spočiti! Hermina Cankar

čipkarice smo sodelovale

Kmečka oheet, ta velika prireditve in že skorajšnji običaj mesta Ljubljane, je bila tudi letos. Toda bila je bogatejša za domačo obrt, ki jo poznamo le še v malokaterem slovenskem kraju. To je čipkarstvo, ki je ohranjeno tudi v Žiri. Zato smo se tudi mi, mlade žirovske klekljarice udeležile te prireditve.

Znašle smo se med folklornimi skupinami, godbami in narodnimi nošami. Množica ljudi se je gnetla ob cesti in vsi so hoteli videti tisto novo, tisto, kar mnogi v svojem življenju še nikoli niso videli. Vsak je hotel od blizu in natančneje videti to »prečudovito stvar«.

Tako je bilo vse do Magistrata, kjer se je ustavila povorka. Toda Ljubljancani, predvsem pa turisti so zahtevali, naj pokažemo, kako se naredi čipka. In tako smo morale meni nič, tebi nič postaviti blazino na cesto, poklekniti na asfalt in klekljati. Tako je minilo dopoldne in ura je bila petnajst. Še uro smo imele in odpeljale smo se na Čopovo ulico, kjer smo dobile prostor sredi stojnice s suho robo, keramiko in lectom. Komaj pa smo začele klekljati, že se je okoli nas zbrala gruča ljudi in nas spraševala vse mogoče. Morale smo jim odgovarjati in urica je bila mimo. Pospravile smo in se napotile na avtobusno postajo ter se z avtobusom odpeljale v Žiri.

ANA ZAJEC
Čipkarska šola Žiri

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Pripravljeni

V soboto, 14. junija ob 16. uri je bila v Žireh ena izmed prvih vaj, kjer so preizkusili usposobljenost ekip civilne zaščite ob radiološkem, biološkem ali kemičnem napadu.

Vaja je bila načrtovana in pripravljena že precej prej.

Najprej so bile na vrsti:

— priprave in dopolnilna vzgoja štabov in enot CZ, kar se je začelo z razširjeno sejo poveljnikov enot CZ in predsednikov komitejev za SLO in DS in so trajale neprestano in pospešeno.

— Dopolnilna vzgoja za krajanje se je začela s prvo oddajo na radiu Žiri, 29. 5., tej so sledile še štiri oddaje po 7—10 minut, vse do 14. 6. 1980.

Na vaji naj bi preizkusili:

— strokovno in vzgojno pripraviti in usposobiti štab in enote CZ za delovanje v pogojih uporabe jedrskih bioloških in kemičnih sredstev in temu primerno zagotoviti ustrezna materialna sredstva ter opremo, mobilnost in popolnitev enot zlasti tistih za radio, biološko in kemično zaščito

— skozi lokalne oddaje Radia Žiri in druge možne oblike zainteresirati vse delovne ljudi in občane da bi sodelovali v tej vaji;

— na zaključni vaji preveriti pripravljenost in usposobljenost štabov in enot CZ za JBKZ ter na podlagi tega in drugih izkušenj načrtovati nalogo in aktivnosti po planu NNNP.

Sovražne enote se umikajo z začasno zasedenega območja. Ob svojem umiku pa uporabljajo sredstva za množično uničenje — jedrska, biološka in kemična sredstva.

V soboto, ob 16. uri je sirena označila začetek napada z jedrskimi, biološkimi in kemičnimi sredstvi. Agresor je svojo dejavnost med drugim umeril tudi na področje industrijske cone, s katerega se je valil gost, črn dim. Izvidniška ekipa Alpine se je takoj napotila v zastrupljeno področje in ugotovila, da gre za zastrupitev s kemičnimi bojnimi strupi.

Brž so vzpostavili radijsko zvezo s štabom civilne zaščite in mu sporočili, kakšen je položaj. Na zastrupljenem področju je bilo v času napada tudi nekaj krajanov. Štab civilne zaščite je brž poslal v akcijo dve ekipi, ki sta odpeljali ranjene krajanje iz ogroženega področja. Pri tem jim je pomagala tudi ekipa prve pomoči ter 15 učencev Čevljarskega šolskega izobraževalnega centra. Vse ranjence so odvedli na področje za razstrupljanje (dekontaminacijo), kjer je svoje delo uspešno opravljala zdravniška ekipa.

Ekipa za dekontaminacijo je v posebnih zaščitnih oblekah strokovno in hitro opravila svoje delo

Prvi ponesrečenci so bili deležni hitre pomoči

Ogroženi dijaki Čevljarske šole so že na poti v dekontaminacijsko postajo

Ko so ekipe civilne zaščite s področja industrijske cone spravile vse poškodovane krajanje, so z rumenim trakom označile področje, ki so ga zaleli bojni strupi. V akcijo je stopil traktorist, ki je preoral vso zastrupljeno zemljo, to področje pa je nato delavec z buldožerjem še zasul.

Za ta del vaje lahko rečemo, da je bil uspešno izveden. Enote so bile dobro opremljene in kljub precejšnji vročini zadovoljivo opravile svoje delo.

Ekipa za razstrupljanje (dekontaminacijo) je na cesti delala najprej. Njej je sledila ekipa gasilcev, ki so izpirali cesto od mostu čez Račevo do Ljubljanske banke in od glavne ceste proti ČŠIC.

Ekipe za dekontaminacijo prostora pred postajo za dekontaminacijo so ob 16.10, torej 10 minut po alarmu, začele s svojimi nalogami.

Ob 16.25 pa so ta teren že začele izpirati ekipe gasilcev. Lahko rečemo, da so ekipe svoje naloge opravile hitro in

dobro. Ob tem velja povedati, da je bilo pod uniformo in zaščitno masko izredno vroče.

Videlo se je, da so člani ekip dobro seznanjeni s svojimi nalogami, da odpravijo posledice jedrskega, biološkega in kemičnega napada. Velja torej ocena odlično.

Z zastrupljenega področja pa smo dobili ohrabrujočo vest. Dr. Bernik je ugotovil, da se je na postajo zateklo 15 ogroženih učencev in dva ponesrečenca, ki sta bila zastrupljena z mehurjevcem. Zdravstvena ekipa je naglo ukrepala in v nekaj minutah odstranila nevarno snov, namazala roke z ustreznimi mazili in poslala ogrožene na kopanje.

Na področju za dekontaminacijo so akcije potekale dokaj organizirano, vendar moramo pripomniti, da gledalcem zaradi časovnega neskladja izvajanja akcij ni bilo omogočeno, da bi si jih ogledali.

Po končani vaji so se vsi sodelujoči zbrali pred združenim domom, kjer je bila zaključ-

To je naš kraj • To je naš kraj • To je naš kraj

na slovesnost. Vse navzoče je najprej pozdravil predsednik sveta krajevne skupnosti Vinko Markelj, spregovorili pa so še: Viktor Žakelj, predsednik skupščine občine Škofja Loka in predsednik sveta za narodno obrambo Jože Albreht — poveljnik občinskega štaba za civilno zaščito — ter družbeno samozaščito krajevne skupnosti Žiri.

Viktor Žakelj je med drugim poudaril, da moramo vlagati ogromne napore in materialna sredstva v to, da že vnaprej poizkušamo odkloniti vsakršno nevarnost napada na našo državo. Prav zaradi tega so tudi podobne vaje nujne. Ekipe civilne zaščite imajo pomembno vlogo tudi ob raznih naravnih nesrečah, kot so: potresi, poplave, požari, zato moramo

stalno skrbeti za njihovo izurjenost. Na žalost pa opažamo v nekaterih okoljih, da so ljudje precej nezainteresirani, da bi se usposobili za samoobrambo.

V bodoče bo nujno potrebno združiti svoje moči in omogočiti čim boljšo materialno opremljenost enot civilne zaščite, kakor tudi čim boljšo strokovno usposobljenost njenih pripadnikov.

Ob koncu se je Viktor Žakelj tudi zahvalil štabom in enotam civilne zaščite za njihovo delo pri omenjeni vaji.

Pripadnikom civilne zaščite in vsem krajanom se je ob koncu vaje zahvalil tudi poveljnik občinskega štaba civilne zaščite Jože Albreht, ki je med drugih poudaril pomen akcije, ki sodi med ene najtežjih vaj, še posebno, ker smo na tem

Ob koncu vaje so se udeleženci postavili v položaj, ko so sestavili črki C in Z, z zvezdo v sredini

Takole je bilo treba sprati vse strupene snovi

Ob koncu vaje je spregovoril predsednik sveta Krajevne skupnosti Žiri Vinko Markelj

Udeležencem vaje in ostalim občanom je postopek razstrupljanja razlagal Janez Jan

področju najšibkejši. Tako so še vedno problem sredstva za delovanje v takih razmerah, primanjkuje tudi izkušenj in strokovnjakov za področje radiološko biološkega ali kemičnega napada.

Zadnji je spregovoril še predsednik komiteja za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito pri KS Žiri Janez Jan, ki je v nekaj besedah ocenil uspešnost akcije. Menil je, da so bili doseženi lepi uspehi, določene pomanjkljivosti pa so kašipot za nadaljnje ravnanje na tem področju.

V nadaljevanju je Janez Jan opozoril, da bo treba to težko

vajo dobro analizirati z vseh vidikov, kar bo drugič prav gotovo vplivalo na še boljše rezultate.

Omenil je tudi priprave na zaključno vajo. Vanje se je s približno 300 minutami programa vključil Radio Žiri. Še posebno velja pohvaliti učence Osnovne šole Žiri in ČSIC, ki so svoje naloge zgledno opravili.

Še zanimivost za estete. Ob koncu vaje so udeleženci vaje oblikovali črki CZ, kot simbol civilne zaščite, sredi tega pa so se pionirji postavili v obliki peterokrake zvezde, simbola svobode.

Diplomata si pogosto predstavljamo zelo romantično: klasični sprejemi, smokingi, vzvišena zadržanost.

Naju pa je na maminem domu v Žireh, kljub sicer upravičeni zamudi, prijazno, nasmejeno in preprosto sprejel — Miloško Bizjak.

Že dve leti je namreč Bizjak zaposlen v diplomaciji na jugoslovanskem veleposlaništvu na Dunaju.

Kako je tekla življenjska pot tega 47-letnega moža, ki je hudomušno zavračal fotografiranje, tako da je naša Brigita dobila še večje veselje na film posneti to, že dlje časa načrtovano srečanje.

»Otroci smo tam leta 1939 z velikimi očmi opazovali »mašinerijo«, ki je tedaj gradila tako znano, pa nepoizvedeno Rupnikovo linijo, se spominja Mišo, kot mu pravijo mnogi Žirovci. »Za tista dva razreda je bil pred vojno še čas, potem pa so nas izselili v Srbijo. Naj vam povem, kako je svet majhen. Na Dunaju, na veleposlaništvu, začnem pogovor z nekim kolegom iz Župe v Srbiji. Beseda je dala besedo, da

sva končno ugotovila, da sva pred 35 leti skupaj gubila šolske klopi v Srbiji.

Res so prišli novi časi, Miloško pa je odšel najprej v Škofjo Loko v nižjo gimnazijo, leta 1949 pa v srednjo gozdarsko šolo v Ljubljano. Sledila je jugoslovanska ljudska armada in šola rezervnih oficirjev, leta 1954 pa je za 3 leta odšel v Knjaževac, kjer je delal kot gozdarski tehnik. Po tem obdobju sledi službovanje v Kranju in nadaljnje šolanje, v Beogradu, v letih 1959 - 60, v letih 1969 - 70 je postal sodnik za prekrške v občini Škofjo Loka.

Iz tega časa je znana anekdota o njem: z osebnim avtomobilom je potoval po Primorskem. Kot se zgodi mnogim, je tudi Bizjak za nekaj kilometrov na uro prekorachil dovoljeno hitrost. Pa se pojavi miličnik in po krajšem dogovarjanju predpiše kazeno, ki je bila tedaj 20 din. Miličnik seveda ne bi bil miličnik, če ne bi še povedal: »Veste, lahko bi vas kaznoval s 50 din«. Naš Mišo pa ne bode len jedrno odgovori: »Vem, saj sem sodnik za prekrške.« No, po škofojloškem obdobju je spet odšel v Ljubljano, leta 1978 pa, kot že rečeno, na Dunaj.

»Ta predstava o diplomaciji, o sprejemih ob težko obloženih mizah in gala plesih vedno bolj izginja. V diplomaciji je treba vedno več strokovnjakov s posameznih področij, ki morajo trdo delati. Tudi vikendov skorajda ni. Ti so namenjeni slikom z našimi zalomci, torej družbenopolitična, društvena in kulturna dejavnost, kjer naši predstavniki seveda ne smejo manjkati. Tako včasih komaj čakam, da se vrnem v domovino, že zaradi otrok in pa seveda te doline, na katero me vežejo spomini iz rane mladosti in ki se tako uspešno razvija«, konča svojo pripovedovanje Miloško Bizjak.

Tekst: Neško Podobnik
Foto: Brigita Grošelj

To je naš kraj

To je

Ohcet v Ljubljani

Že tretjič se je pihalna godba Alpine v svojih narodnih nošah udeležila tradicionalne ohceti v Ljubljani. Ta prireditelj enkrat letno predrami mesto iz enoličnosti in zaspanosti. Ves teden se vrste razne prireditve, od nastopov folklornih skupin, koncertov in razstav. S tem poskušajo meščanom in drugim turistom prikazati ohranjena narodna izročila preteklosti. Razna kulturno-umetniška društva, umetniki, strokovnjaki in delovne organizacije prispevajo svoj delež v ta skupni vrvež. Ves ta vrvež pa doseže vrhunec v soboto, ko se vsa množica narodnih noš in svatov zbere v tradicionalni svatovski sprevid. V tem sprevidu sodelujejo folklorne skupine iz mnogih držav in drugih naših republik, poleg slovenskih skupin, ki so v večini.

Lani je bil poudarek na prekmurskih narodnih nošah in skupinah, letos pa so bile predstavljene predvsem primorske narodne noše in običaji. Nastopila je tudi folklorna skupina »stu ledi« iz okolice Trsta. Vsaka skupina v narodnih nošah označuje tabla z napisom, katero ime nosi dekle v narodni noši. Videli smo skupino iz Črne gore, ki je v odmorih izvajala svoje bojne ples, kurenta iz Panonije, Švicarje s svojimi dolгими lesenimi rogovi, ki so merili kake štiri metre, in so izvajali v odmorih glasbeno točko ob spremljavi njihove državne zastave. Pa mesta našnja Parme iz Italije in republike San Marino. Še bi lahko našteval, toda tega je preveč.

Sprevid krene z Gospodarskega razstavišča, kjer je

zbirališče, na Titovo cesto, preko Trga revolucije, Šuštarkega mostu na Stari trg, mimo Magistrata in nazaj po Titovi na razstavišče. Na čelu povorke so bili konjeniki milice, nato grajski fanfaristi, mnogoštevilne kočije z ženini in nevestami ter drugimi svati. Skupine narodnih noš, tri pihalne godbe v nošah iz Gorij, Vevč in Alpine pa so bile razporejene v več kot kilometer dolgi povorki. Naša godba je sodelovala predvsem zaradi reklame za tovarno Alpina. Sami godbeniki smo že skoraj naveličani tega rompomoma. Saj ni prijetno korakati in igrati po široki Titovi cesti v nerodnih škornjih z višjo peto, pri tem pa še paziti na vsebino konjskega črevesja, ki jo je v tem rompomomu polna cesta.

Kdor vidi prvič to povorko z ohceto, je to zanj prav gotovo zelo zanimivo doživetje, če pa jo vidiš po petkrat, ter pri tem tudi sodeluješ, da ti lije znoj v curkih, postane to doživetje presneto naporen cirkus.

Opazili smo manj gledalcev kot prejšnja leta, seveda ne moremo zanikati, da niso bili navdušeni. Tudi filmarji so manj vrteli svoje trakove kot leto prej.

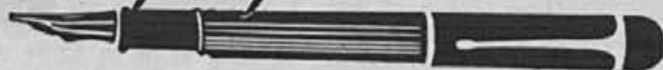
Po končani povorki je bilo v dvorani razstavišča svatovanje s kosilom in kulturnim programom.

Organizatorji so se nam oddolžili s suhim kosilom brez pijače, katero si pa moral po zasoljeni ceni plačati sam, če si hotel zmočiti suha usta.

Ponosni smo, da smo sodelovali in predstavljali ime Alpina, zadovoljni pa smo bili šele doma, ko smo se pošteno odžejali z navadno vodo.

Ivan REVEN

Dopisujte v

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Anketa o sofinanciranju izgradnje telefonskega omrežja v KS Žiri

Sprejeti razvojni program Krajevne skupnosti Žiri za leto 1980 med drugim tudi določa, da pristopimo k pripravi za izgradnjo celotnega telefonskega omrežja v Krajevni skupnosti in preureditev obstoječega kontejnerja z novo telefonsko centralo s 400 novimi telefonskimi priključki oziroma številkami.

Glede na to je Svet Krajevne skupnosti imenoval gradbeni odbor za izgradnjo telefonskega omrežja, katerega naloge so med drugim tudi:

1. da izdela predračun o vrednosti posameznih del na osnovi že izdelanega glavnega projekta za celotno telefonsko omrežje Krajevne skupnosti,

2. da izvede anketo pri vseh lastnikih zgradb, oziroma gospodinjstvih, da se ugotovi, kdo želi telefonski priključek in je pripravljen prispevati svoj delež v denarju in delu,

3. da pripravi način financiranja in zbiranja sredstev po predračunu za celotno telefonsko omrežje krajevne skupnosti, iz katerega mora biti točno razvidno, koliko in v katerem času bo moral prispevati posamezni občan, ki si želi telefonskega priključka

Na osnovi tega je bil izdelan predračun za celotno telefon-

sko omrežje kateri znaša po cenah iz leta 1979 skupno 16.000.000.— din. Računajoč, da bodo dela končana v letu 1983 pa se ocenjuje, da bo predračunska vrednost celotnega telefonskega omrežja znašala okrog 20.000.000.— din.

Način financiranja in zbiranja sredstev po predračunu pa naj bi bil naslednji:

1. Vsak občan, ki bi želel telefonski priključek, bo moral prispevati v denarju 20.000 din v 20-tih enakih mesečnih obrokih po 1.000.— din, s tem, da bi prvi obrok začeli odplačevati v oktobru 1980, zadnji obrok pa v maju 1982.

Računamo, da bo okrog 400 občanov izrazilo željo, da si želi telefonskega priključka, da se bo na ta način zbralo 8.000.000.— din.

2. Poleg denarnega prispevka bi vsi občani, ki želijo telefonski priključek opravili tudi vsa fizična dela, to je izkop in zasutje, polaganje kabla v krajih, kjer bo zemeljski kabel in izkop jam in postavitev drog, kjer bo zračni kabel.

Vrednost vseh fizičnih del ocenjujemo na ca. 2.000.000 dinarjev.

Tako naj bi občani prispevali v denarju in delu 10.000.000.— din to je 50% predračunske vrednosti, seveda pod pogojem, da bo najmanj 400 občanov pripravljenih, da sodelujejo in sofinancirajo gradnjo telefonskega omrežja.

Razliko 10.000.000.— din ali 50% predračunske vrednosti pa bi prispevale organizacije združenega dela v kraju in PTT Kranj, ki bo tudi nosilec investicije.

Vsi občani, ki bodo sodelovali s svojim prispevkom v denarju in delu pri izgradnji telefonskega omrežja, bodo oproščeni plačila pristojbine za priključek telefona, ki bo predvidoma v letu 1981 12.000.— din.

Vsi ostali občani, ki pri izgradnji telefonskega omrežja ne bodo sodelovali s svojimi sredstvi in delom in si bodo želeli telefonski priključek po izgradnji telefonskega omrežja, bodo morali plačati za priključek dejanske stroške izgradnje telefonskega omrežja in pristojbino v enkratnem znesku ob priliki priključitve telefona.

Po planu se predvideva, da bi bila celotna telefonska

mreža v krajevni skupnosti zgrajena do konca leta 1983.

Gradnja telefonske mreže bo tekla etapno, skladno z dograjenjo mrežo pa bo možno dobiti tudi hišni priključek telefona.

V kolikor ste zainteresirani za priključek telefona in pripravljene sodelovati s svojimi sredstvi in delom pri izgradnji telefonskega omrežja, vas prosimo, da se zgledate na krajevni skupnosti najkasneje do 20. 8. 1980, da sklenemo z vami ustrezno pogodbo o načinu sofinanciranja.

Gradbeni odbor za izgradnjo telefonskega omrežja

Nepozabni trenutki izleta

Končno je napočel dan odhoda, ko smo vedrih obrazov in z odprtimi srci za vse lepo krenili na pot po naši lepi domovini. Potovali smo z enim avtobusom, zadaj pa nam je sledil disco na širih kolesih. V avtobusu niti v kombiju ni manjkalo smeha in veselega razpoloženja. To so bili res nepozabni trenutki, ki smo jih kot velika družina preživeli zadnjikrat skupaj. Pogledi so nam ves čas uhajali skozi okno in gledali smo, kako so mimo nas bežali gozdovi, mogočne bistre reke, ki so si v soveskalah izdolbele globoke kanjone, kraje, mesta, ki so nas pozdravljala in vabila. A nesmišljen čas nas je preganjal.

Pot nas je vodila do Plitvičkih jezer, ki so hiser in ponos naše dežele. Kupili smo vstopnice in odhneli po poti, ki je vodila čisto pod slapove. Najprej smo se srečali z njimi samo od daleč, z vrha, nato pa smo se jim približali. Čim bliže smo jim bili, tem bolj so nam žarele oči, ki so žejne opazovale lepote, ki jih je v tisočletjih ustvarila narava. Nazadnje smo prispeli prav pod slapove. Spuščali so se v mogočnih penečih slapovih in se izlivali v globoko zeleno reko z votlim bobnenjem, ki je naznanjalo, kako mogočno so gospodarji Plitvic. Ob hladnem dihu slapov sem začutila, kako majhno in nepomembno je človeško bitje v primerjavi z mogočno materjo naravo.

Po prenočevanju v Donjem Lapcu se peljemo dalje. Pričelo je deževati. Toda čim dlje se vozimo, tem bolj se jasni. Po dobri uri vožnje smo prispeli v Drvar. Lepo mesecce hrani v svojem dnevniku spomine na najtežje trenutke NOB. Najbolj je poznan po desantu 25. maja 1944. Takrat se je v strmi pečini, zaraščeni z drev-

jem, zadrževal rojarski Tito z vrhovnim štabom. Sedaj je vse to preurejeno v muzej, katerega smo si ogledali tudi mi.

Drvar in Titova pečina, simbol revolucije, bratstva in enotnosti, povezovanja med narodi, mi bosta za vedno ostala v nepozabnem spominu.

Tudi zadnji dan je že jutraj, ko smo dvignili zaspale glave iz postelj, pokazal, da ne bo nič z našimi načrti za kopanje. Po zajtrku smo pripravili potovanje in se iz našega lepega hotela podali na deževno pot. Pokrajina je bila umirjena in rjavi storži na borovcih so dajali vtis, da bo vsak čas posijalo sonce in jih posulo z zlatim prahom. In res. Ko smo potovali iz Biograda proti Zadru, je še deževalo. Toda ko smo se približali Zadru, je sonce že kukalo iz za oblakov na modrozeleno morje in ga zlatilo s svojimi žarki. Privezani čolnarji so se narahlo pozibavali na morsk gladini. Tudi mesto je pravo doživetje. Je precej razvito turistično mesto. Ima arheološki muzej, visoke šole, znansvenoraziskovalni inštitut JAZU, ladjedelnico in tankerska plovila. Stari del mesta leži na polotoku, novi del pa na celini. Oba dela povezuje nov most. Mesto skriva v sebi številne lepote, ki se človeku vijejo globoko v srce.

Iz Zadra smo krenili po jadranski magistrali proti Reki, kjer smo si ogledali ladjedelnico. Okrog 23. ure smo prispeli domov, kjer so nas že pričakovali starši.

Naš izlet, pri katerem so nas podprle žirovske delovne organizacije in drugi, je bil tako pri kraju. Do vseh, ki so razumeli naše denarne zadrege, čutimo hvaležnost.

Razredna skupnost 8. r.

»DELO - ŽIVLJENJE« je glasilo ALPINE, tovarne obutve Žiri, Stara vas 23, n. sol. o., ki ima v svoji sestavi TOZD Obutev Žiri, TOZD Obutev Gorenja vas, TOZD Plastika Žiri, TOZD Prodaja Žiri in Delovno skupnost skupnih služb. Ureja ga uredniški odbor: Anica Govekar, Anuška Kavčič — tehnični urednik, Mišo Čepčak, Anton Eniko, Srečko Eržnožnik, Ivan Reven, Neško Podobnik — glavni in odgovorni urednik. Izhaja mesečno, naklada 2000 izvodov. Fotografije Brigita Grošelj. Tisk TK Gorenjski tisk, Kranj.

To je naš kraj

To je naš kraj

To je naš kraj

Tudi v Žireh so se potrudili

Z volišča v Stari vasi, kjer so dosegli najvišji odstotek ZA

Na začetku Žirovskega dne je spregovoril podpredsednik Turističnega društva Tone Pintar

Žirovski dan povsem uspel

V soboto, nedeljo in ponedeljek, 28.—30. junija je bilo v Žireh res zelo zanimivo. Turistično društvo Žiri je namreč s pomočjo aktivna kmečkih žena, Lovskega društva in Ribiške družine Žiri ter pod pokroviteljstvom krajevnih konference SZDL Žiri — komisijo za družbenoekonomski razvoj, organiziralo prvo narodopisno prireditev, ki je ponovno dokazala, kaj vse smo zmožni napraviti v Žireh, če združimo svoje moči.

Na zgornjem hodniku in razredih v osnovni šoli je preko 30 organizatorjev zelo okusno uredilo razstavo čipk, gobelinov, tapiserij, lovsko in ribiško razstavo, razstavo rezbarjev, slikarjev in kiparjev.

Pripravili so tudi razstavo okenskih, sobnih in balkon-skih rož, ki so se lepo vključile v celovito sliko.

S svojimi deli je sodelovalo preko sto občanov s preko tristo eksponati; bilo je preko sto čipk, okoli 60 gobelinov in približno toliko tapiserij.

Tudi žirovski slikarji so se predstavili ter s tem dokazali, kaj vse v Žireh zmoremo. Razstavljali so: Jože Peter-nelj — Mavsar, Milan Dolenc, Vinko Podobnik, Pavle Sedej, Ernest Kavčič in Zoran Mlinar. Velja omeniti, da sta tudi akademska slikarja Tomaž Kržišnik in Stane Kos-mač dokazala, da smo predvsem žirovci, ki se znamo predstaviti. Razstavo so lepo dopolnjevala tudi dela kiparja samouka Mirana Mazzinija.

Ob taki vnemi ima likovna dejavnost v krajevni skupnosti še velike perspektive. Tudi obiskovalcev je bilo zelo veliko, saj so ljudje ves dan in do zadnje minute množično obiskovali razstavo. Sodimo, da je bilo skupno okoli 4000 obiskovalcev.

Zelo lepo so se s svojimi specialitetami vključile kmeč-ke žene, ki so jih prodajale članice komisije za družbeni in ekonomski razvoj pri KK SZDL.

V nedeljo je otvoritev družbenega doma Partizan lepo zaokrožila uspešno prireditev in bi res kazalo, da bi postala tradicionalna.

V nedeljo, 29. junija (ko je potekal Žirovski dan), je bila tudi otvoritev prenovljenega družbenega doma Parti-zan. Tako smo Žirovci dobili prepotrebne prostore za družbene dejavnosti. Dom Partizan je tako za prizidkom pri osnovni šoli že drugi objekt, ki smo ga zgradili iz sred-stev krajevnega samopriskevka. Čaka nas še ureditev poti na pokopališče s parkiriščem.

Ob otvoritvi doma Partizan se je zbralo nekaj sto krajanov. Spregovorila sta jim predstavnik krajevnih skup-nosti Bojan Starman in predsednik gradbenega odbora Vinko Kavčič.

Naša naloga pa je sedaj, da objekt skrbno čuvamo in očuvamo, da bo čim dlje služil svojemu namenu.

Obiska na razstavah ni manjkalo. Torej, uspeh je tu. Vse priznanje!